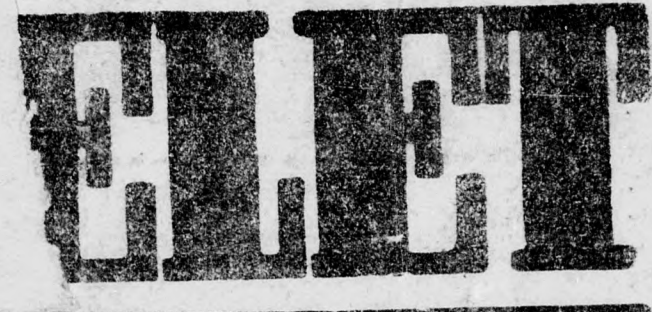

IV. ÉVF. • 254. SZAM
Cluj—Kolozsvár, 1931.
november 11 Szerda

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (volt Brassai
ucca) 19. szám. Telefonszám: 9-77
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Félévre . . . . . 680 lej
Negyedévre . . . . . 320 lej
Egy hónapra . . . . . 110 lej
KÜLFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Egy évre 10 dollár
Egy hóra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénzem)
Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

Dl. Rámásetter Robert
Diszter 2 II e 8 Budapest

ESZDŐ POLITIKAI NAPILAP

antitatea si calita-
it. Devezile si ca-
ot vedea la serv.
str. Vlahuta No.
ele oficiale.
vrie 1931.
Municipiului Cluj
egyesület Cluj.
IRDETMÉNY
kórházegyesület ve-
ember 8-án kelt ha-
y pályázatot hirde-
Sebestyén Dávid és
felállítandó electro
agcserevizsgáló in-
vosi állására.
hatnak Romániában
ra jogosult orvos.
t egyesületi elnök.
(Cluj), Piata Unirii
18-ig. A pályázatok
solatokkal szerelen-
küldetnek vissza.
er 9.
Sebestyén József s. k.
elnök.
Gábel Vilmos s. k.
titkár

SDE
Márka 40, holland
88,50, font 675, fran-
80, cseh korona 4.99,
illing 22,50, svájci
50, belga frank 24.

edetések
ébe. Legujabb
formáció villanypár-
8 hónapig megtartja
sége felelősség mel-
je Mussa Gyula, Str.

ásárlásánál csak a
ellátott árut kérje,
y külföldivel egyenlő
ezüstárnyár Cluj,
Kornis ucca) Nr. 6.

szati rendelő labora-
tkókból eladó, esetleg
praxis átvehető. Bő-
„Sanitas“ Dental-
ga 23.

auzlethez társat ke-
n. Pata ucca 85.

ckettő szoba konyhá-
d ut 10

om szoba és konyha
ny ucca 2. Értekez-
Mercur-nyomda.

re 2 uccai parkettes
dószoba, női szalon-
as. Esetleg 1 szoba
nak is házaspár ré-
il (v. Széchenyi té-
am alatt több lakás
ó.

llenenében házitánitá-
ba.

Vegetárius Étterme
erdinand (Wesselényi
Szappan ucca felől
vegetárius ételek. Ft-
Nagyon olcsó árak

Golder
ból lett nagystil-
génye fölemelked-
rene Nemirovszkij
utóbbi évek legna-
könyveinek
136 lej,
204 lej.
ELET könyvosztá-
an.

gyonverni — az is jó?
Argetoianu ugyis mint sebész, ugys
t pénzügyminiszter vívisekcióival akar
leoperálni a fekélyt a román gazdasági
t elüszkösödött testéről.
Kétségbeesett helyzet — kétségbeesett
ézkedések.
A pénzügyminiszter azt akarja, hogy az
vállalatok állítsák le termelésüket. A
halmozott árukészlet elfogy, megélen-
a kereslet, felemelkednek az árak és a
melés ismét normális körülmények kö-
indulhat meg.

Egyeszerű. Félelmetesen egyszerű. Arge-
anu merész ember, aki vállalja a koc-
patot. Az ország azonban aligha vetheti
gát alá egy ilyen császármetszésnek.
rt ha a vég elkerülhetetlen, ugy ez az
eráció csakis siettetni fogja eljövételét.
Nem az a baj, pénzügyminiszter ur.
aj ott van, hogy az emberek nem tud-
k vásárolni, mert nincs mível. Szinte
zhelyre lett már az a megállapítás,
gy a tömegek fogyasztóképességét kell
civilizáció, a technika haladása által te-
mtett színvonalon felemelni. Ehhez azon-
n a világ gazdasági helyzetében és be-
ndezkedésében kell előbb néhány alap-
tő problémát tisztázni.
„Atem-pause“ az ipari termelésben?
Ki garantálja, hogy nem fognak alatta
efulladni a vállalatok, az uccára ke-
lt munkástömegek, az ipar, a kereskede-
m, az egész ország?

Tisztviselők
A világra szakadt tengernyi nyomoru-
ggból a tisztviselői osztály ugyancsak
talmas adagokban veszi ki részét.
Valamikor „béke“-időben tisztviselőnek
nni egyet jelentett a nyugodt, biztos po-
cióval. Amely nem nyitotta meg ugyan
gyors meggadagodás kapuit. De meg-
zható fedezés volt egy polgári család
zisztenciája számára.
Ma?
Melyik tisztviselő mondhatja el magá-
l, hogy biztos pozíciója, nyugodt meg-
hetése van? Melyiknek nem faricskáltak
a fizetését olyan színvonalra, ahol már
gy héten egyszer moziba menni is luxus,
azarlás?
Régen fizetésemelést, előrehaladást
er a tisztviselő pozíció.
Ma csak redukiót és elbocsátást jelent.
emegést a munkaadó sorsáért, aggodal-
nakat a bizonytalan holnapért, lemondást
s beletörődést.

Ezeket a sorokat egy különös hír tette
aktuálissá. Azt mondják, hogy az állam
t százalékkal akarja felemelni a tiszt-
viselői fizetésekre kivetett adót. Négyezer
lejen hat százaléka, azonfelül pedig tíze.
Az egyenesadót leszállították, mert a
ormány belátta, hogy az ingó és ingat-
n vagyonok tulajdonosai képtelenek fi-
zetni. Ezzel szemben felemeli a tisztvise-
lői fizetések adóját. Mintha a kegyelem-
dófst akarná ezzel megadni a leredukált,
éépített és agyonnyomorított tisztviselő-
nek.
Nem is lehetett volna külön bizonyíté-
tot keresni arra: hogyan nyul az állam
nyomorban örvénylő társadalmi kategó-
ák hóna alá.
Az a két százalék alapjában véve nem
t. De valószínű, hogy az egyiktől a ke-
eret, a másiktól az életlehetőséget fogja
egvonní.

**Az aktuális sárka
szedelem**
Mandzsuria egyik tartományának ki-
ai kormányzója formális hadat üzent
pánnak és a Nonni-hídfőnél a kínaiak
orosz tisztek vezetésével — meg-
rték a jáván csapatokat. A nyugati nagy-
talmak közben tanácskoznak. Amerika
dig a Kellogg-paktumra hivatkozik.
A Távolkeleten tehát egy keleti világ-
boru konturjai bontakoznak ki, ami an-

A gazdasági és pénzügyi válság nyomasztó atmoszférájában nyi- lik meg hétfőn a parlamenti ülésszak

Az összes ellenzéki pártok módot nyújtanak a kormánynak a sürgős gazdasági és pénzügyi javaslatok megszavazására

Bucuresti-Bukarest, november 10. (Az
Uj Kelet tudósítójától.) November 16-án
megnyílik a parlament őszi ülésszaka.
Az eddigi verziókkal szemben valószínű-
nek látszik, hogy a parlament tanácsko-
zásából ezalkalommal el fognak marad-
ni az erőszakosabb természetű politikai
összeesapások. A kormány csaknem ki-
zárólag gazdasági természetű javasla-
tokat fog a törvényhozó házak elé ter-
jeszteni. Legnagyobb részét olyan javas-
latokról van szó, amelyeknek keresztül
vitelét az égető pénzügyi és államházt-
tartásbeli problémák megoldása teszik
szükségessé. Ezekkel a javaslatokkal
szemben a kormánnyal legélesebben
szemben álló nemzeti parasztpárt rezer-
vált magatartást fog tanusítani. A parl-
amentet megnyitó királyi trónbeszéd
egyenesen fel fogja hívni a pártokat
arra, hogy a kivételesen súlyos viszo-
nyokra való tekintettel tegyék el jobb
időkre harci kedvüket és nyújtsanak
segédkezet a kormánynak a válság le-
küzdésére.

A nemzeti parasztpárt vasárnap Miha-
lache elnökletével ülést tart, amelyen a
parlamentben követendő magatartásukról
fognak határozni. Kétségtelen, hogy a
nemzeti parasztpárt főként ama törvény-
javaslatok ellen fog energikus parl-
amenti akciót kifejteni, amelyek a nem-
zeti parasztpárt által alkotott törvényeket
helyezik hatályon kívül, így elsősorban
a közigazgatási reform ellen. Ezzel szem-
ben a költségvetés, valamint a kapcsola-
tos pénzügyi törvényjavaslatok iránt a
párt a nehéz viszonyokra való tekintettel
feltétlenül tárgyilagos magatartást fog
tanusítani, ha a kritikától nem is zárkó-
zik el.
Ugyancsak vasárnap tart pártértekez-
letet a liberális párt is, melyet ugyan-
ezen szempontok fognak vezetni parla-
menti aktivitásában és amely mind-
addig a kormány oldalán fog szavazni.

nál is inkább nyugtalanítólag hat a félté-
keny nyugati hatalmakra, mert könnyen
észrevehető jelek szerint ennek a véres
arányokban kibontakozó harcnak — Szov-
jet-Oroszország befolyása és titkos irányí-
tása áll a háta mögött.
A látszat szerint az orosz támogatás
csupán a mandzsuriai orosz érdekek meg-
védésére irányul. Valószínű, hogy ennek
a szempontnak is erős befolyása van a
távolkeleti harcok menetére és kibontako-
zására. Am az már valószínűtlen, hogy a
szoros kínai-orosz együttműködés — leg-
alább is orosz részről — ne irányulna to-
vábbi és messzebbmenő célok realizálá-
sára.

Oroszország a maga világcéljai érdeké-
ben elsőrangú feladatnak tekinti a szines
népek bolsevizálását. Ezen a téren eddig
is jelentős sikereket ért el. A kantoni kom-
munista kormányzat orosz támogatással
jött létre, India nacionalista mozgalma
és a gyarmati népek mozgalmaikat szintén
bolsevista agitáció előzte meg.
Valószínű tehát, hogy az orosz szovje-
tek hadi támogatása, melyet most Kíná-
nak nyújtanak a japán imperializmus le-
törésére, nem kimondottan „idealista“ jel-
legű. Sőt. A támogatás távoli célja nyil-
vánvalóan Kína teljes bolsevizálása, vagy
pedig egy olyan szoros és közvetlen kínai-
orosz gazdasági és katonai szövetség létre-
hozása, mely a Távolkeleten megsemmi-
sítő erőt fog képviselni.
Kína kimeríthetetlen emberanyaga, szo-

amíg a párt vezeterei elérkezteknek nem
látják az időt az ellenzékbe vonulásra.

Ez az idő tavasz előtt aligha fog el-
következni. Addig valószínű, hogy a kor-
mány jelenlegi összetételében megszavaz-
za a költségvetést, néhány ezzel kapcsola-
tos sürgős törvényjavaslatot, majd új-
év után át fog alakulni, bevonva munká-
jába az erdélyi politikai életnek néhány
markánsabb személyiségét.

- Argetoianu pénzügyminiszter egyéb-
ként a költségvetéssel kapcsolatban a
következő törvényjavaslatokat terjeszti
még a parlament elé:
1. A legfőbb számvevőszék reformja.
  2. Az állami könyvvezetés módosítása.
  3. Az amortizációs pénztár felállítására
a rendkívüli költségvetés kezelésére.
  4. Egyes vállalatok kötelezvénykibocsá-
tási jogának szabályozása.
  5. A mezőgazdasági adósságok konver-
tálása.
  6. A szesz-törvény.
  7. A tisztviselők áldozati adójáról
szóló javaslat.

akászínű, hogy ezeken kívül még a
fogyasztási adók módosításáról és a vám-
törvény több tételének megváltoztatásá-
ról szóló javaslat is kerül ebben az ülés-
szakban a törvényhozás elé.

Ha azt akarja,
hogy az UJ KELET,
az erdélyi zs'dóság
egyetlen organuma,
zavartalanul telje-
sítse kötelességét
ILZESSE
pontosan előfizetését!

ciális nyomora és ezzel összefüggő forra-
dalmi hangulata pedig — Szovjet-Orosz-
ország vezetése alatt — olyan lehetősé-
geket rejt magában, melyek aktualitást
kölcsonöznek a sárka veszedelem egykor
sokat hangzatosított ujjáéledésének. Ezt a
rémet megnöveszti az a körülmény is,
hogy a nyugati hatalmak aligha fogják tét-
lenül nézni a szovjet-orosz-kínai szövetség
hatalmának megnövekedését és végül is
fegyveresen fognak beavatkozni a távol-
keleti eseményekbe. Ez azonban feltétle-
nül lángalobbantana az új világhábrut.

Már pedig Szovjet-Oroszország fegyveres
hatalom, népének militarista beállított-
sága a nyugati kapitalizmussal szemben,
összeforvva Kína Európa-gyűlöletével és
kimeríthetetlen ember-rezervoárjával,
szinte előre vetíti árnyékát egy olyan vé-
res orosz-kínai offenzíva lehetőségének,
mely végül is a mai nyugati civilizáció
megsemmisítését vonhatja maga után.

A Távolkelet eseményei ezért érdemlik
meg a legmesszebbmenő figyelmet. Ami
most ott történik, végső kihatásaiban kor-
szakalkotó jelentőségűvé válhat nemcsak
Kelet, hanem Nyugat számára is. Persze:
azok, akik erre leginkább hivatottak
volnának — mint annyiszor, most is alusz-
nak. Őket csak pillanatnyi érdekek vé-
delme érdekli. A történelem azonban ka-
tasztrofálisan bünteti meg azokat, akik
nem tudnak előrelátni és a zavarosban
nem látják meg a mélység fenekén ka-
vargó, döntő jelentőségű erőket.

VILÁG TÜKRE

Az amerikai taka- rékosság

Az egész világ visszhangzik a tak-
arékkosság jelszavától. Mintha minden
nyomorúságunktól úgy akarnánk meg
menekülni, hogy a takarékoskodunk
nemcsak az állami, hanem a magán-
háztartásokban is a legszigorubb tak-
arékkossági rendszabályokat léptetik
életbe mindenütt. A takarékkossági hul-
lám egyformán érezhető Amerikában
és Európában, csak más-más módon
nyilvánult meg.

Az Egyesült Államokban, amely né-
hány év előtt még a jólét és a költe-
kezés irigyelt országa volt a gazda-
sági válság következtében valóságos
takarékkossági járvány lépett fel. A tul-
zott takarékkosságnak ez a divatja még
azokban a jómódu körökben is elter-
jedt, amelyek gond nélkül folytathat-
nák az eddigi életmódot. Mit minden
divatszeszély, ez is furesa versengésre
vezet a legelőkelőbb amerikai körök-
ben is. A leggazdagabb amerikai nők
például, akik ezelőtt nem vettek volna
fel más ruhát, mint eredeti párizsi
modellt, amelyért gondolkodás nélkül
kifizettek 400—500 dollárt is, most
szinte hivalkodnak azzal, hogy 15—20
dolláros ruhában járnak.

A kereskedelem természetesen ameri-
kai gyorsasággal alkalmazkodott az
új divathoz és az általános olesósági
hullám lehetővé tette azoknak is, akik
ma sem keresnek kevesebbet, mint né-
hány évvel ezelőtt, hogy negyedannyit
költsenek különösen a ruházódásra,
mint eddig. Különösen a ruhaneműek
terén tapasztalható ugyanis Ameriká-
ban hallatlan olesóbbodás, aminek a
takarékkossági áramlaton kívül más ko-
moly oka is van. Minél nagyobb a tak-
arékkosság, sajnos annál több a mun-
kanélküli is. azt azonban a munkanél-
küliek is jól tudják, hogy az öltözkö-
désükre vigyázniok kell, még ha a ru-
hára költött pénz a szájuktól vonják
is el. A felületes szemlélő ezért nem
is lát sokat a nyomorból az amerikai
nagyvárosok uccáin, mert hiszen a
munkanélküliek vigyáznak a legjob-
ban arra, hogy le ne rongyolódjanak,
mert ebben az esetben meg sem kísé-
relhetik az álláskeresést. Így tehát va-
lóban komoly szükséglet lett ugy a fér-
fi, mint a női ruhákban az egész olesó
anyagból készült, de szemnek azért
tetszetős tuccatáru és ezzel magyaráz-
ható a feltűnő olesóbbodás ezen a té-
ren.

Egyébként ma olyan feltűnő a tak-
arékoskodás Amerika polgári köréi-
ben, mint nálunk, ami abban leli ma-
gyarázatát, hogy az amerikai háztartás
sok lényegesen másképpen vannak be-
rendezkedve, mint az európaiak. Így
például egy rendes jövedelmű, de sze-
rény igényű polgári háztartásban az-
előtt is ismeretlen fogalom volt a sza-
kácsné, vagy szobalány, amiről vi-
szont nálunk csak most kezdenek le-
szokni a szerényebb viszonyok közé
került családok. Az amerikai és eu-
rópai élet között mérhetetlen különb-
ségek vannak és ezek a különbségek
most megnyilatkoznak a takarékkosság
módjában is.

Van azonban valami, ahol Amerika
Európától akarja megtanulni a takar-
ékoskodást. Jimmy Walker Newyork
népszerű főpolgármestere például nem
régén, amikor Berlinben volt, nem any,

nyira a német főváros szépségei iránt érdeklődött, hanem inkább — szemétnének felhasználását tanulmányozta. A nagyvárosokban ugyanis tömördek szemét gyűl össze naponta és amíg ezt a hulladékot azelőtt értéktelen és hasznavehetetlen anyagnak tartották, addig most mindjobban kezdik európa-szerte felhasználni és feldolgozni azokat a szemétnél rejlő kincseket és energiaforrásokat, amelyek valóban rengeteg megtakarítást tesznek lehetővé. A laikus nem is hinné, hogy a nagyvárosok szemétdombján mennyi érték hever. Nem a véletlenül szeméthe kerülő használható dolgokra kell itt gondolni, hanem arra, hogy magából a hulladékból mi minden állítható ma már elő. Minél jobban nő a nyomor, annál silányabb lesz a szemét és mégis a németek például a leggazdaságosabban tudják ezt a hulladékot felhasználni.

A szemét értékesítésének legkezdtelegesebb módja az, hogy feltöltésnél használják fel. Berlinből például egy időben vonatszám szállították a hulladékot a közeli mozsaras vidék feltöltésére. Ujabbban azonban további lényeges haladást tettek a szemét értékesítése terén. Óriási költségekkel nagy szeméterművet létesítettek Berlin mellett. Itt a szemétnél óriási kárák fűtésére használják fel és a fejlesztett gőzt átadják a schönebergi villanytelepnek, amely azt elektromos erővé alakítja át. Az elégetés után megmaradó salakból, amely naponta mintegy 50 ezer kilogramot tesz ki, téglát készítenek, amely 25 százalékkal olcsóbb az égetett téglánál de ugyanolyan jó minőségű. A német statisztikusok már azt is kiszámították, hogy egyetlen család évi szemete eleghető volna arra, hogy egy családi hához szükséges téglát csináljanak belőle.

Ezenkívül ugy trágvázási célokra, mint vegyi célokra is felhasználják a nagyvárosi hulladékot. A szeméthe kerülő szénből vegyi uton ki tudják választani a fehérje-anyagokat, valamint kátránymentes gázt tudnak belőle fejleszteni. A legújabb kísérletek szerint a cellulozo-anyagok mechanikus uton való eltávolításával új nyersanyagot, úgynevezett szemétyapjút állítanak elő, amiből aztán esomagolópapír, lőgyapot, műselyem és még rengeteg hasznos dolog gyártható.

De nemcsak a szemétnél használják fel ma már ilyen praktikusán, hanem minden más kiseleztezt holmit is. Így például Angliában egy régi és összelövöldözött csatahajót most alkat részre szednek szét és a hatalmas mennyiségű ócskavasból beretvapengéket fognak készíteni.

Mindezek a példák azt bizonyítják, hogy a helyesen értelmezett takarékoságnak nem pedig a járványszerű és kártékony takarékosági hóbortnak — nagy jövője van. A súlyos gazdasági viszonyok kényszerítik az embereket arra, hogy rájöjjenek még a megvetett szemétnél is vagyont lehet kiperéselni...

Palesztinában áll az autószerzők. Jeruzsálemből jelentik: A palesztinai autószerzők most már általánossá lett és változatlanul tart. Eddig a szerzők következtében semmiféle zavargások nem voltak. A halfai zsidó hitközség, Tel-Aviv és Jaffa zsidó kereskedelmi kamarái elhatározták, hogy memorandummal fordulnak a kormányhoz, arra kérve, hogy jelöljön ki vizsgálóbizottságot, amely hivatalos lesz javaslatot tenni a szerzőkölöknek a munka beszüntetésének abbahagyására. Azt hiszik, hogy a szerzők rövidesen be is fog fejeződni, feltéve, hogy a kormány respektálni fogja a zsidó kamarák kívánságait.

BRÁZAY sóborszesz

magasfoku, hatása bámulatos

A kereskedők és iparosok is moratóriumot követelnek a kormánytól a maguk számára

A hunyadmegyei kereskedők és iparosok konferenciájának érdekes határozata. Groza Péter volt miniszter szerint véget kell vetni egyes foglalkozási ágak túlzott előnyrendszerének

Déva, november 10. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A dévai Sfatul Negustoresc vasárnap délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen a lemondott választmányt újlag megválasztották. A közgyűlési program lebonyolítása után a gyűlés gazdasági konferenciává alakult, amelyen Hunyad megye összes kereskedelmi és ipari testületeinek képviselői megjelentek. A vármegye területén működő kereskedőtanácsok és ipartestületek képviselőit mintegy 140 delegátus gyűlt össze.

A gyűlésen dr. Groza Péter volt aversecánus miniszter, a hunyadvármegyei kereskedelmi és iparkamara elnöke elnökelt. A napirenden az a bizalmas rendelet szerepelt, amelyet az igazságügy-minisztérium röviddel ezelőtt küldött szét a bíróságokhoz s amely felfüggeszti a mezőgazdasági tartozások végrehajtását. A dévai Sfatul Negustoresc ügyésze, dr. Grossmann ismertette a kérdés jogi és gazdasági vonatkozásait, rámutatva arra, hogy ya rendelet ugyan csak bizonyos kegyelmi terminusok nyújtásáról intézkedik, a valóságban azonban azt jelenti, hogy a földesgazdák moratóriumot kaptak tartozásaik kifizetésére.

A konferencia résztvevői közül Nedelca piskii, Carfinescu szászvárosi, Loni petrozsényi és Czirányi dévai kereskedők szóltak hozzá a nivos expozéhoz, majd dr. Groza Péter volt miniszter emelkedett szólásra.

Groza dr. kifejtette, hogy az igazságügy-minisztérium rendelete a lakosság egyik rétegét jelentős előnyhöz juttatja, a többi rétegekkel szemben. A kereskedelmet és az ipart súlyos sérelem éri ezen ferde intézkedés következtében. A volt aversecánus miniszter a rendelet jogi oldalát vizsgálva, rámutatott arra, hogy az igazságügy-minisztérium intézkedése törvénytelen. A megtörtént tényeken azonban már nem lehet változtatni. A rendelet köztudomásúvá lett s különösképpen a parasztság körében azt a hitet szilárdította meg, hogy tartozásaikat nem kell kifizetni. Ilyen körülmények között nem marad más hátra, minthogy hasonló fizetési moratóriumot biztosítson az állam az elsősorban érdekelt kereskedelem és az ipar számára is. Természetes, logikus és igazságos, hogy ezek a rétegek, amelyek elsősorban a parasztságra támaszkodnak, hasonlóképpen ne legyenek azonnali fizetésre kötelezve akkor, ha a másik oldalon az állam megakadályozza őket abban, hogy követeléseiket behajtsák.

Az elhangzottak alapján a közgyűlés határozati javaslatot fogadott el, amely a következőképpen hangzik:

„Hunyad vármegye kereskedői és iparosai megdöbbenéssel állapítják meg, hogy bizonyos igazságszolgáltatási fórumok, amelyeknek feladata elsősorban az lett volna, hogy örökjének a törvények alkalmazása és tiszteletbentartása fölött, intézkedéseikkel titkos moratóriumot nyújtanak a lakosság legnagyobb rétege számára, megdöntve ezzel a jogbiztonságot s valósággal kaotikus állapotot idézve elő.

A közgyűlés egyhangulag tiltakozik ezen precedens nélkül álló intézkedések

ellen, amely nemcsak a kereskedelmet és az ipart veszélyeztetik, hanem alapjában támadják meg az ország egész gazdasági strukturáját.

A közgyűlés éppen ezért kéri, hogy ezeket az intézkedéseket azonnal helyezék hatályon kívül. Amennyiben ez bizo-

nyos, a közgyűlés számára érthetően vagy érdekek következtében nem lehetséges, úgy a közgyűlés kéri, hogy törvényhozási uton hasonló természetű intézkedések fogadatosítsanak. Elengedhetetlenül szükséges, hogy a legrövidebb időn belül vessenek véget a jelenlegi rendszernek, amely részleges előnyökben részesíti egyeseket, alkalmas arra, hogy megsemmisítse mások egzisztenciáját.

A határozati javaslatot a gyűlés meben dr. Groza Péter írta alá és azt azonnal megküldték Vasilescu Carpen kereskedelmi és iparügy, Argetoianu pénzügy és Hamangiu igazságügyminisztereknek, valamint Pop Valér dr., erdélyi miniszternek. Ugyancsak megküldték a mebrandomot a Kereskedelmi és Iparkamara országos szövetségének és a Sfatul Negustoresc központi vezetőségének. A dévai kereskedők és iparosok felhívták a dévai szervezetet, hogy a határozati javaslatot küldjék meg az összes affiliált kereskedelmi és iparkamaráknak és kereskedő tanácsoknak. A dévaiak javasolták, hogy az ország összes kereskedelmi és iparkamarái, valamint kereskedő tanácsok tegyék magukévá a határozatot s indítsanak országos akciót a kereskedők és iparosok fizetési moratóriuma érdekében.

Newyork főkerületének elnökévé a zsidó Samuel D. Levyt választották

Lake City polgármestere is zsidó lett

Newyork, november 10. Samuel D. Levy a híres zsidó jogtudós és szociálpolitikus tegnap 247.111 szavazattal Newyork főkerületének, Manhattannak közigazgatási elnökévé választották. Ellenfelét, a republikánus párti Eduard Carringtont 181.219 szavazattal győzte le.

Samuel D. Levy hetven éves. Évtizedek óta dolgozik Newyork közéletében, de energiájának igen nagy részét zsidó ügyekre fordította. Tíz éven át az ifjúkoruk bírálója volt, 1881-től 1991-ig elnöke volt az egyesült zsidó jóléti intézmény-

nek. Huszonkilenc éven át irányította a zsidó árvamenházat és tíz éven keresztül kurátora volt a newyorki zsidó hitközségi intézménynek. A gyermekjóléti ügyek specialistájaként ismerik Amerikában. Mint a Bné Brith tagja, állandó részt vesz jótékonyági ügyekben. Itt említhetjük meg, hogy Louis Marcus volt filmgyártó 26.364 szavazattal megválasztották Salt Lake City polgármesterevé. Ő az első zsidó, akit ez a város elbe az előkelő pozícióba hívott.

Fényes keretek között alakult meg vasárnap Pozsonyban a kisebbségi magyarság tudományos, irodalmi és művészeti társasága

Masaryk köztársasági elnök egymillió csehszlovákiai alapítványából jött létre a kisebbségi kulturális intézmény

Pozsony, november 10. A csehszlovákiai, de egyszerűen az egész világ kisebbségi életében szenzációs esemény zajlott le a tegnapi vasárnapon Pozsonyban, Szlovenszko fővárosában. A tegnapi napon alakult meg ugyanis hivatalos formában és felemelő ünnepség keretében a csehszlovákiai magyar kisebbség Masaryk-akadémiája, amelynek céljaira Masaryk Tamás, a csehszlovák köztársaság világhírű elnöke egymillió cseh koronás alapítványt tett.

Az alakuló közgyűlés a pozsonyi primas-palota tükörtermében, délelőtt háromnegyed tizenegy órakor vette kezdetét, amelyen kizárólag a társaság rendes tagjai vettek részt, akiket az előkészítő bizottság, mint alapítókat meghívott. A tagokon kívül részt vett a csehszlovákiai magyar kisebbség életében oly nagyjelentőségű ünnepségén Déser István dr. kultuszminiszter, dr. Slavik György szlovenszko miniszter, Országh József, Szlovenszko országos elnöke, valamint a pozsonyi egyetem rektora és fakultásainak egy-egy küldöttje.

A csehszlovákiai magyar tudományos irodalmi és művészeti társaság azzal a céllal alakult, hogy a csehszlovákiai ma-

gyarajku kisebbség körében a kulturát, a felvilágosodottságot és a demokrácia eszméit hirdesse a szó és a betű minden eszközeivel. Eppen ezért a társaság három szakosztályra oszlak: tudományos szakosztályra, irodalmi szakosztályra és művészeti szakosztályra. Az alapító-tagok sorába az előkészítő bizottság Csehszlovákia magyar kisebbségi kultur- és művészeti életének legkiválóbb reprezentánsait hívta meg. A szakosztályok a lehető legrövidebb időn belül megkezdik az intenzív működést a kultura-terjesztés területén. A nagyszabású ünnepség beszédeit egyébként a pozsonyi rádió közvetítette a Csehszlovákia határon túl élő magyarajku közönség számára.

Olcsó könyv vásár!

Benamy Sándor: Kajüt	10 lej
Kintemaerckes Váitot előllogat	66 lej
Cocteau A párizsi tju	66 lej
Mikó Jenő: Madárka	66 lej
Szilágyi András: Az új pásztor	95 lej
Komor: Fischmann S. Utoda	190 lej
Paul Busson: A szegény Dronte élete	
Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában	

ATMENETI KABAT ..... Lei 1700 és feljebb

RAGLAN Ia FLAUSCH ..... Lei 3000 és feljebb

M. NEUMANN ..... RUMÁRUHÁZ CLUJ, PIATA UNIREI 14.

„A no m

Cluj-Kolozsvár Kelet tudósítójától legkomplikáltabb szegénytelen elj... amit a kormány sokkal szemben nem fizetik azo... ami nyugdíj cím... tisztviselőknél é... azért jár, mert é... tül becsületesen... is, mert voltaké... a nyugdíj címér... kapják vissza ör... Már megszokot... sok, özevgyasszo... gyülekezete a p... ahonnan nap-na... vállrandítással... dik haza a krajo... Végso nyomor... már minden esz... sem a táviratok... nek nem volt fo... A kolozsvári... fegyverként az... nyílt levéllel fo... képviselőihez és

Uraim! A Kolozsvár va... dijakos immár 4... meg a járandósá... Az egyesület... volt az Erdély... son és kérték, h... ralekos nyugdíju... mert ez a helyz... helyzetbe taszít... hoz Gorkij tola s... Ezenkívül a h... levelet intéztün... Urhoz, amelyben... teljesítse kötele... szemben, — azo... eredményre. Kétségbejött... Önökhöz fordulu... viselő Urak és f... az országgyűlé... érdekünkben s... mányt a ny... fennálló törv... teljesítésére fe... INE

1. Egyetlen, — sincs nyugdíj ké... jasokat mindenü... mány nyilatkozat... tükünk összeha... mint más államo... Mi az oka teh... dijunkat mégsem... szegényebb álla... főkét is nyugdíj... fizetni, hanem... munkanélküli tör... Nem tudják, — nyugdíjasokkal... ket teljesíteni... téka éppen a... amelyben me... helyzetünk szü... megállapítás e...

2. Az állam, — szemben — azzal... az állami bevétel... esen és azért ne... pontosan fizetni... mi nem az áll... saját alapjaink... dóságainkat, — tizedeken kere... összegyűjtöttük... lékos hozzájár... leges tisztvisé... célra

Jogilag tehát... ott az a viszony... tok és betétesek... am nem tulajdo... jelője a nyugdíja... nek, — amely v... ritázhatatlan jo... árandóságainkat... szükség lesz, t... vessük. 3. A kolozsvár... zert információ... Kolozsvár városi

A nyugdíjasok csak egy egyszakaszos törvényt kérnek a kormánytól:

„A nyugdíjasokat és családtagjaikat a kínos éhhalál helyett egyszerre és egytömegben végezzék ki“

A kolozsvári nyugdíjasok megrázó felhívása az ország képviselőihez és szenátoraihoz

soknak, — november 1-ig kb. 40 millióval tartozik.

Ez a pénz hiányzik a város és vármegye közgazdasági életéből, amiből kifolyólag szenved az ipar, kereskedelem és termelő, — mivel a nyugdíjas osztály nem vásárol — és akiknek tartozik, — annak nem tud fizetni.

Igy akad fenn a közgazdasági vérkeringés és fokozódik a gazdasági válság, — ami végeredményben az állam presztizsét rongja és anyagi helyzetét is károsan befolyásolja.

4. Igen nagy sérelmünk az is, hogy az ország nyugdíjasai nem részesülnek egyenlő elbánásban, — mert,

amíg Bukarestben és egy pár kivételes helyzetű községben már fizetik a novemberi nyugdíjakat is — addig Kolozsváron már negyedik hónapja nem fizetik, — ami semmivel sem indokolható, — vagy menthető igazságtalanság.

5. Ez a helyzet szociális szempontból is tarthatatlan és a sokszor tízezer éhez, fázó és nyomorgó nyugdíjas család sorsa gondolkodásra kell késztesse az illetékes köröket.

A legsürgősebben le kell vezetni az elégedetlenséget

A nyugdíjasokkal szemben kimutatott nemtörődomség következménye, hogy azok már a nyomorúság minden fázisán keresztülmenve, megjárták az éhség kínjaival és a pénztelenséggel összefüggő és avval kapcsolatos kálvária minden utjait és elszenveték annak megaláztatásait, — aminek nyomán a lelkekben oly nagy foku az elkeseredés okozta feszítő erő, hogy annak csillapítása és levezetése a legsürgősebben megoldandó probléma.

Ezzel a nyomorral szemben áll az állam és városok által fenntartott rengeteg autó és fogatokkal üzőt luxus, amelynek az egyes tisztviselők és család tagjaik kényelmét szolgálják, továbbá az állami autonóm

intézetek igazgató tanácsainak tagjai által élvezett 10 és 100 milliós jövedelmek

— amelyeket tantem, jeton, jutalék és más címeken folyósítottunk és amelyek ellenében ugyszólván semmi közérdekű szolgálatot nem teljesítünk. Ezenkívül itt van az álláshalmazok tömege, aminek megszüntetésére eddig semmi intézkedés nem történt, — ugy az ezeken eszközölhető megtakarításokból a nyugdíjasok illetményeink jó része volna fedezhető.

Szenátor és Képviselő Urak!

A fent leírtak alapján tisztelettel kérjük Önöket, hogy parlamenti székeikből és hivatalos minőségükben tolmácsolják segélykiáltásunkat és követeljük az arra illetékesektől, hogy sürgősen teljesítsék a nyugdíjasokkal szembeni törvényes kötelezettségüket, amit ha ezek után sem tennének meg, ugy felhatalmazzuk Önöket, hogy készítsenek és terjesszenek elő egy egyszakaszos törvényjavaslatot a nyugdíjkérdés végleges megoldására vonatkozólag a következők szöveggel:

„A nyugdíjasok és családjaik, — a kínos és szegényletes éhhalál helyett egyszerre és egytömegben végezzék ki, mert emberibb...“

A kolozsvári városi és vármegyei nyugdíjasok egyesülete.

Eddig szól a levél, amelynek minden egyes mondata súlyos vád az illetékes körök ellen. Most már a képviselőknél a sor, hogy ennek az elviselhetetlen helyzetnek az orvoslásáról azonnal gondoskodjanak.

Mialatt a nagyhatalmak tiltakoznak: Mandzsuriában teljes erővel fellángolt a háboru pokla

Kína négyezer főnyi nemzetközi rendőrséget kért a mandzsuriai vasuti zónába. Egy mandzsuriai kínai kormányzó formális hadat üzent Japánnak és azonnal tűz alá vette a japánok hadállásait. A kínaiak véres harcban visszafoglalták a japánoktól a Nonni-hídfőt. Amerika újabb jegyzéket intéz Kínához és Japánhoz

Orosz tiszték irányítják a harcoló mandzsuriai kínai csapatokat

London, november 10. Sanghai jelentések szerint a kínaiak 8000 főnyi

A PIXAVON-SHAMPOON

egyesíti a folyékony Pixavon minden előnyét.

Egy kis csomag 2 mosásra elég és ára csak 10 Lel.

A Pixavon-shampooon

teljesen mentes a szódától.

sereggel nagy tuleróval visszafoglalták a Nonni-hídfőt. Ezzel a folyómenti japán-kínai harc egyelőre végetért. A japánok mindössze ezer főnyi hadsereggel rendelkeztek s visszavonultak a tulerő felől. A japánok hangoztatják, hogy a kínaiak ideiglenes győzelmére orosz segítségnek köszönhető. A japánok csapaterejétéseket várnak s akkor megfogják indítani újra az ellenoffenzívát.

Mukdenben egy Kung nevű kínai ember Mandzsuria trónkövetelőjeként lépett fel. Sárkányruhát készítettett magának, amelyet a császári trónra-

lépés ünnepi aktusa alkalmával viselni fog.

A Daily Express szerint Kína a Népszövetséghez intézett kérésében 4000 főnyi nemzetközi rendőrséget kér Délmandzsuriába a vasuti zónába.

A Daily Telegraf beavatott helyről jelenti, hogy a népszövetségi tanács Párizsba összehívott rendkívüli ülésén a mandzsuriai kínai-japán konfliktus kiéleződésére való tekintettel sir John Simon angol külügyminiszter személyesen fog Anglia képviselőiben részt venni.

A Times mukdeni távirata szerint a japánok a kínai exceszárnak felajánlották Mandzsuria trónját. Tienstin európai negyedét francia, amerikai és olasz csapatok őrzik, a japán koncessziós területen még nem állott helyre a rend.

A British United Press szerint Észak-Mandzsuriában közelebről nagyobb ütközet várható.

London, november 10. Sanghaiból jelenti, hogy Ma-Csang-Szuang tábornok, a Hai-Lung-Kiang mandzsuri tartomány kormányzója hadat üzent Japánnak s azonnal tüzérégi tűz alá vette a tartományban levő japánok megerősített állásait. A harc folyik. A kínaiak vesztesége 600 halott és sebesült.

A washingtoni kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy a mandzsuri konfliktus ügyében több ízben kifejezésre juttatott amerikai álláspontnak hadiflotta kiküldésével adjon nagyobb nyomatókat.

Tokióban a japán csapatoknak a Nanni folyó hídfőjénél elszenvetett vereségét azzal magyarázzák, hogy a szovjet erősítéseket küldötték a kínaiaknak és a gyenge japán osztagok a tulerő elől meghátrálni voltak kénytelenek.

Északmandzsuriában a harcoló kínai csapatokat orosz tiszték irányítják és vezetik.

Moszkvai jelentés szerint a mandzsuri japán csapatparancsnok megbízást adott orosz emigránsok meg-

szervezésére és arra, hogy intézzenek támadást az északmandzsuri vasutvonal ellen. A moszkvai távirati iroda hangoztatja, hogy a japánok abban a hiedelemben vannak, hogy ha a szovjettel háboruba találnának keveredni, a polgári hatalmak effektív támogatását megszerezhették maguknak.

London, november 10. A Reuter távirati iroda washingtoni jelentése szerint az amerikai kormánykörök remélik, hogy Japán és Kínát sikerülni fog rábírní közvetlen tárgyalásokra.

Amerika jegyzéket fog intézni a két kormányhoz, amelyben felszólítja a kormányokat, az ellenségeskedések megszüntetésére és vonják ki a csapatokat a hadműveleti területről.

A washingtoni kormány nyomatékosan fog hivatkozni a Kellogg-egyezményre és a kilenc-hatalmi szerződésre, amely Kína területi integritását garantálja.

Ezzel szemben azonban Mandzsuriában a helyzet egyre súlyosabbá válik. Tegnap négy japán repülőgépet lelőtek. Tokióban határozottan állítják, hogy Kína oldalán szovjet tüzérégi harcok, amit repülőgépelhárító utagek jelenléte is tanusít. Kínának ugyanis ninesenek számbavehető repülőgépelhárító ágyui. Tienstinben és környékén háromezer volt kínai katona rabolt és fosztogat.

Párizs, november 10. A francia lapok szerint francia politikai és diplomáciai körökben aggodalommal látják a mandzsuri konfliktus további fejleményeit. Attól tartanak, hogy a japán ellentámadás után mélyen előrefognak nyomulni Észak-Mandzsuriába a szovjet érdekszférájának területére s akkor fegyveres konfliktus keletkezhetik a szovjet és Japán között.

Ezzel egyidejűleg cáfolják azt a híresztelést, hogy Briand a népszövetségi tanácsban helyet foglaló államok kormányait arra szólította volna fel, hogy hívják vissza diplomáciai képviselőiket Tokióból.

Cluj-Kolozsvár, november 10. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Nincs már szó a legkomplicáltabb szótárban sem annak a szegényletes eljárásnak a jellemzésére, amit a kormány hónapok óta a nyugdíjasokkal szemben alkalmaz. Hónapok óta nem fizetik azokat a koldusfilléreket, ami nyugdíj címén a kiöregedett állami tisztviselőknek és özvegyeknek nemcsak azért jár, mert érette évtizedeken keresztül becsületesen megszolgálták, de azért is, mert voltaképpen a saját pénzüket — a nyugdíj címén levont járulékokat — kápják vissza öregségükre.

Már megszokott kép az öreg nyugdíjasok, özvegyasszonyok és hadirokkantak gyülekezete a pénzügyigazgatóság előtt, ahonnan nap-nap után egy-egy újabb vállrandítással, vagy kélegyintéssel küldik haza a krajecárookra várók seregét.

Végső nyomorúságukban a nyugdíjasok már minden eszközt felhasználtak. De sem a táviratok, sem a deputációk özőnének nem volt foganatja.

A kolozsvári nyugdíjasok most utolsó fegyverként az alábbi megrázó hangu nyílt levéllel fordulnak az ország összes képviselőihez és szenátoraihoz:

Már négy hónap óta

Uraim!

A Kolozsvár városi és vármegyei nyugdíjasok immár 4 hónap óta nem kapták meg a járandóságukat.

Az egyesület vezetősége két ízben is volt az Erdély miniszterénél kihallgatáson és kérték, hogy járjon közben a határlékos nyugdíjuk kiutalása ügyében, — mert ez a helyzet a nyugdíjasokat oly helyzetbe taszította, — amelynek leírásához Gorkij tola sem volna elegendő.

Ezenkívül a helyi sajtó útján nyílt levelet intéztünk a Pénzügyminiszter Urhoz, amelyben kértük, hogy az állam teljesítse köteleességét a nyugdíjasokkal szemben, — azonban ez sem vezetett eredményre.

Kétségbejött helyzetünkben végül Önökhöz fordulunk, — Szenátor és Képviselő Urak és felkérjük, hogy

az országgyűlés mindkét házában érdekünkben szót emelni és a kormányt a nyugdíjasokkal szemben fennálló törvényes kötelezettsége teljesítésére felhívni sziveskedjenek.

INDOKAINK:

1. Egyetlen, — civilizált — államban sincs nyugdíj kérdés, — mert a nyugdíjasokat mindenütt pontosan fizetik. A kormány nyilatkozata szerint gazdasági helyzetünk összehasonlíthatatlanul jobb, — mint más államoké.

Mi az oka tehát annak, hogy a nyugdíjunkt mégsem fizetik akkor, amikor a szegényebb államok nemcsak tisztviselőket és nyugdíjasait tudják pontosan fizetni, hanem gondoskodnak a milliós munkanélküli tömegek ellátásáról is.

Nem tudják, — vagy nem akarják a nyugdíjasokkal szembeni köteleességüket teljesíteni, — aminek bizonyítéka éppen a kormány nyilatkozata, amelyben megállapítja gazdasági helyzetünk szilárdságát, — és ezen megállapítás eredményeként, — nem fizet.

2. Az állam, — velünk nyugdíjasokkal szemben — azzal sem védekezhetik, hogy az állami bevételek nem folynak be rendszeresen és azért nem tudja a nyugdíjasokat pontosan fizetni, — mivel

mi nem az állam pénzéből, hanem saját alapjainkból követeljük járandóságainkat, — amelyeket mi évtizedeken keresztül befizettünk és összegyűjtöttük és abból a 10 százalékos hozzájárulásból, amit a tényleges tisztviselők fizetéséből ezen célra levonnak.

Jogilag tehát köztünk és az állam között az a viszony áll fenn, — ami a bankok és betétesek között, — vagyis az állam nem tulajdonosa, hanem csupán kezelője a nyugdíjalapoknak és jövedelmeknek, — amely viszonyból kifolyólag elvitathatatlan jogunk van ahhoz, hogy járandóságainkat az államtól, ha erre szükségünk lesz, törvény útján is követelhesük.

3. A kolozsvári pénzügyigazgatóságtól nyert információk szerint az állam a Kolozsvár városi és vármegyei nyugdíja-

1931. november 11.

számára érthetetlen...
vetkeztében nem...
közgyűlés kéri, ho...
n hasonló termés...
zdasági élet összes...
terjedő intézkedés...
Elengedhetetlenül sz...
egróvidebb időn be...
jelenlegi rendszer...
előnyökben részes...
as arra, hogy megse...
isztanciáját.

vaslatot a gyűlés ne...
er írta alá és azt az...
asilescu Carpen ker...
y. Argetoianu pénzü...
zságyminiszterekre...
ér dr. erdélyi minis...
megküldték a mem...
kedelmi és Iparkamar...
ének és a Sfatul Neg...
zetőségének. A dev...
rosok felhívták e...
a határozati javaslat...
szes affiliált keres...
áraknak és kereske...
vaik javasolták, ho...
kereskedelmi és ipa...
kereskedő tanács...
határozatot s indít...
tót a kereskedők...
oratóriuma érdekébe...

k elnö...
D. Levyt

lett

ven át irányította...
és tíz éven keresztül...
nyorki zsidó hitkö...
A gyermekjóléti ügy...
t ismerik Ameriká...
rth tagja, állandó...
sági ügyekben...
hogy Louis Marcus...
364 szavazattal meg...
ke City polgármeste...
ak, akik ez a város...
ba hívott.

neg vásár...
magyarság...
vészeti

as alapítvány...
mény

és a kulturát, a...
s a demokrácia esz...
s a betű minden esz...
s a társaság három...
tudományos szak...
zakosztályra és mű...
Az alapító-tagok...
bizottság Csehszlo...
ségi kultur- és mű...
válóbb reprezentán...
kosztályok a lehető...
l megkezdik az in...
ltura-terjesztés te...
su ünnepség beszé...
sonyi rádió közve...
a határon túl élő...
számára.

nyvásár!

jút 30 Lel.
t elfilfogas 66 Lel.
66 Lel.
66 Lel.
pásztor 95 Lel.
Utoda 190 Lel.
ny Dronte élete
könyvosztályában

bb
bb

A franciák nem adnak kölcsönt a román államnak, de saját érdekükben támogatják a lej stabilizálását

A liberálisok meg vannak győződve arról, hogy rövidesen rájuk kerül a sor. George Bratianu támadja a kormányt, a nemzeti parasztpártban pedig egyenletlenségek ütötték fel fejüket

Bucuresti-Bukarest, november 10. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap nyert befejezést Bukarestben a georgisták országos kongresszusa. A pártvezér: George Bratianu nagy beszédet mondott, amelynek ugyszólván minden egyes szavából ki lehetett érezni azt, hogy Bratianu Jonel fia mélyen csalódott a román politikai élet alakulásában. George Bratianu 1930 júniusában szakított családjával, kilépett a liberális pártból, mert ez állást foglalt az alkotmányos restauráció ellen. Alig másfél esztendő telt el azóta, George Bratianu gerinces magatartása rövidesen kapitulálásra kényszerítette a régi liberális pártot, amely behódolt az uralkodónak. És ma az a helyzet, hogy a régi liberálisok kifelé, mint a korona leghűbb őrei szerepelnek, George Bratianu pedig a kegyvesztett ellenzéki politikus szerepét viszi.

Az ifjú liberálisok vezére egyébként a jelenlegi kormányt élesen támadta beszédével. George Bratianu szerint a két alkotmányos fórum: a király és a nemzet közvetlen érintkezését megakadályozza az, hogy közéjük ékelődött egy, az alkotmányosságot nem respektáló kormány. Az alkotmányos tényezők ma válságban vannak és ennek oka az, hogy a kormányzat nem bírja az ország bizalmát. George Bratianu ezután a régi liberálisokról is megemlékezett, akik „egy hipokrita behódolás árnyékából lesik a jövő nehézségeinek kialakulását”.

Az öliberálisok optimisták és biznak

A régi liberálisoknál ezzel szemben igen optimista kedélyhangulat uralkodik. Meg vannak győződve arról, hogy ez a kormány rövidesen el fog távozni helyéről és a hatalom minden zökkenő nélkül a liberális párt kezébe kerül, anélkül, hogy propagandát fejtsenek ki a falvakon. A liberálisok, mint mindig, most is helytállóan tartják, hogy a tömegek bizalma helyett a legfőbb alkotmányos fórumok támogatását biztosítsák a maguk számára. Ezzel kapcsolatosan hivatkoznak arra, hogy Duca az uralkodó egyenes felkérésére vállalta a Jorga-kormány támogatását a választásokon s hogy Párizsba is felsőbb helyről kapott megbízás alapján utazott el. A liberális vezérek terjesztik azt a verziót is, hogy francia politikai körökben a párt mély szimpátiának örvendő s amennyiben hatalomra kerül, feltétlenül számíthat a francia pénzügyi körök támogatására.

Ki folytat Párizsban kölcsön-tárgyalásokat?

A bukaresti lapok szerint egyébként Párizsban nem a román állam, hanem a Banca Nationala folytat tárgyalásokat kölcsön felvétele ügyében. Mint megirtuk, a Banca Nationala attól tart, hogy a téli hónapok alatt, mikor a gabonakivitel stagnál, ki fog merülni a fedezeti devizastokk. Auboin, a Banca Nationala külföldi ellenőre ezért Párizsba utazott és tegnap órák hosszat tartó megbeszélést folytatott Moreauval, a Banque de France kormányzójával. A Banca Nationala 300 millió aranyfrankos kölcsönt kért a francia jegybanktól. Ez az összeg közel 2 milliárd lej tesz ki, amelynek birtokában a Banca Nationala egyrészt minden meglepetéssel szemben biztosítva volna, másrészt pedig jelentős összeggel szaporíthatná a jelenlegi bankjegyforgalmat. Módjában állana ily módon felemelni a bankok visszleszámitolási hitelkeretét s így hozzájárulni a gazdasági élet fellendítéséhez.

Párizsban tehát a pénzügyminisztérium minden cáfolata ellenére is tárgyalnak egy román kölcsön felvételéről. A francia politika és pénzügyi élet vezetői azonban közölték a román megbízottakkal, hogy a nemzetközi pénzpiac jelenlegi konstellációjában az előző két stabilizációs kölcsönhöz hasonló, pénzügyi művele-

tet nem lehet keresztülvinni. Ezzel szemben a Banque de France-nak nemcsak módjában, hanem érdekében is áll az, hogy a Banca Nationala segítségére siessen. A Banca Nationala számára folyósítandó 300 millió frankos kölcsönrel a francia jegybank az arany standard politikát igyekszik szolgálni. Azt a politikát, amelyet az angol font áresésével súlyos csapás ért, de amelynek fenntartása első sorban Franciaország érdeke, miután az arany képezi ma Franciaország pénzügyi és politikai hatalmának tulajdonképeni bázisát. Kölcsönt a román államnak? Nem lehet! Ezzel szemben segíteni kell a Banca Nationalán, alá kell támasztani a lej stabilizálását, mert ezzel az aranyvaluta érdekeit szolgálja.

És kié lesz az érdem

A liberális párt mindenestre magának fogja vindikálni a Banque de France-től felveendő kölcsön érdemeit. Amíg a liberálisoknál a legkitünőbb hangulat uralkodik, a nemzeti parasztpárt súlyos nehézségekkel kénytelen megküzdeni. A pártban az utóbbi időben a fegyelem erősen meglazult. Egyes megyei szervezetekben pedig a vezetők közötti nézeteltérések

Álarcos rablók hárommillió lej reményében brutálisan megkínózták egy bukovinai erdőtermelő egész családját

Csernovic, november 10. Csernovicból jelentik, hogy a közeli Lucavat községben az elmúlt éjjel revolverrel felfegyverzett rablók hatoltak be Frenkel erdőtermelő lakásába. A rablók, akik vörös alarcot viseltek, követelték Frenkel-től, hogy adja át a csernovici Banca Românească előző nap kapott 3,000,000 lejt. Amikor Frenkel azt állította, hogy a pénzt Csernovicban hagyta, embertelen

SELECT MOZGÓ

Mai kezdettel mutatja be:

SELECT MOZGÓ

Grock élete

filmet, mely a világhírű clown emlékiratai nyomán készült. Főszerepekben maga az ünnepezt artista. Partnerője a bájos LIANE HAID. Műsoron kívül hangos pótkép. Monopol Camarafilmm

nyílt konfliktusokba esettek át. A nemzeti parasztpárt súlyosan megéri azt, hogy éléről hiányzik a vezér. Nem valószínű, hogy Mihalache helyettesíteni tudná Maniut az elnöki székben. Erre vall az a konfliktus, amely a Muscel megyei szervezetben keletkezett a minap.

Mint ismeretes, Mihalache, akit ebben a megyében is képviselőnek választottak meg, lemondott mandátumáról és lemondatta az utána következőket is, hogy pótválasztást provokáljon és Madgearut jelöltethesse. A musceli szervezet nem volt hajlandó ezt a döntést magáévá tenni. A megyei szervezet hatalmas többséggel úgy döntött, hogy a Mihalache után következő Vladescu tartsa meg mandátumát. A legérdekesebb a dologban az, hogy Mihalache a Muscel megyei Topoloveniben lakik és ez a megye volt az ő örökös választókerülete. Hogyan fogja Mihalache, mint pártvezér megállni helyét, ha a legközelebb álló politikai barátjai sem respektálják? A nemzeti parasztpárt erdélyi parlamentjei egyébként ezen a héten összegyűlnek Kolozsváron és Vaida elnöklété alatt meg fogják állapítani a parlamentben tanúsítandó tevékenységük programját.

nácsa elé kerül a két letartóztatott bankember és valószínűleg látszik, hogy a vádtanács el fogja rendelni szabadlábrahelyezésüket.

A vizsgálatról kiszivárgott hírek szerint ugyanis úgy László Ákos, mint Schreiber Andor tulajdonképpen nem is szerepelnek a Lőrinczy ügyben, illetve a Lőrinczy ügygel kapcsolatosan terhelő adatok velük szemben nem is merültek fel, kivéve a három darab 40 ezer lejes váltó ügyét, amelyeknél perdöntő momentum csak az lehet, hogy Horváth-Toldi gróf adott-e felhatalmazást nekik nevének aláírására. Holnap minden valószínűség szerint a Lőrinczy ügyben több kihallgatás történik s valószínű, hogy a szerda nap is meglepetést fog hozni.

Az angol kormány a font stabilizációja előtt bevarja a nagykereskedelmi árszínvonal kialakulását

Hagyományos pompával tartották meg a londoni lordmáyor beiktatási lakomáját

Párizs, november 10. A Journal szerint az angol kormány a font stabilizációja előtt megvárja a nagykereskedelmi árszínvonal kialakulását s ott fogja a fontot stabilizálni, ahol ez az angol kereskedelemnek a legkedvezőbb lesz.

Párizsi pénzügyi körökben érdeklődéssel várják, milyen lesz a nemzeti egység rekonstruált új kormányának kereskedelmi politikája. Ma még biztosan nem lehet tudni, hogy vajjon Anglia teljesen áttér-e a védővamos rendszerre, vagy csak a luxuscikkek importját nehezítik meg. Kétségtelen, hogy a protekcionizmus bevezetése megnehezítené Európában az amugyis magas vámkor leépítését, ami pedig elkerülhetetlenül szükséges lenne a gazdasági válság enyhítésére.

London, november 10. 800 vendég részvételével hagyományos pompával tartották meg a lordmáyor beiktatási lakomát. Macdonald miniszterelnököt megjelenésekor viharos óvációnban részesítették. Lord Sankey lordkancellár mondotta az első pohárköszöntőt, melyet: „Légy angol és vásárolj angol árut” szavakkal fejezett be. Macdonald miniszterelnök a kormány gazdasági és pénzügyi feladatairól tájékoztatta a bankett résztvevőit.

— **Fiatalok betörők kifosztottak egy kolozsvári üzletet.** Az elmúlt éjszaka ismeretlen tettesek kibontották az állomás közelében levő Goldfried-féle vegyeskereskedés falát s az így támadt nyíláson keresztül behatoltak az üzletbe, ahonnan mintegy huszezer lej értékű árut vittek el. A gyanú két fiatalok tizenhat éves suhanca irányul, akiket lefogtak s kihallgatásuk alkalmával beismerték, hogy követtek el a betörést s a lakásukon tartott házkutatás alkalmával a lopott dolgok nagyrészét meg is tálálták. A fiatalok betörőket holnap adják át az ügyészségnek.

BETÉTESEK VIGASZA a könyv, potom áron a Lepage-antikváriumban, Kvár. Kérjen jegyzéket.

A vizsgálóbíró László Ákost is őrizetbevette a Lőrinczy-ügyben

Lőrinczy a vizsgálati fogságból befolyásolni tudja családjá segítségével a tanukat?

Cluj-Kolozsvár, november 10. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma korán reggel László Ákos bankigazgató ügyvédje társaságában önként megjelent Pastia vizsgálóbíró előtt, hogy a Lőrinczy ügygel kapcsolatosan kihallgathassák. Mint ismeretes, a vizsgálóbíró tegnap utasítást adott a rendőrségnek Schreiber Andor és László Ákos előállítására, de a rendőrség csak Schreiber találta meg, míg László Ákos csak ma reggel értesült arról, hogy a vizsgálóbíró hivatja s be sem várva az idéző kézbesítést, nyomban kihallgatásra jelentkezett a vizsgálóbírónál.

Pastia vizsgálóbíró László Ákost is a Horváth-Toldi gróf féle három darab 40 ezer lejes váltó ügyében hallgatta ki. László Ákos hangsúlyozta, hogy közte és Horváth Toldi gróf között megállapodás volt, amely szerint mint üzlettársak egymás neveit a váltókra szükség esetén aláírhatják s így ő nem követhetett el váltóhamisítást. Horváth-Toldi gróf azonban a vizsgálóbíró előtt azt vallotta, hogy nem emlékszik ilyenszerű megállapodásra, noha e megállapodásról egyes az ügyben kihallgatott tanuk is félhivatalosan tudomással bírtak.

László Ákos valamint a tegnap le-

kinzának vetették alá úgy őt, mint feleségét és két gyermekét. Közben a cseléd-lánynak sikerült elmenekülnie és a csendőrséget értesítenie. Mire a csendőrök jöttek, a rablók — akiknek kivallatása nem járt eredménnyel — kifosztották a lakást és eltűntek. Frenkel egyik fia haldoklik ő és felesége is rendkívül súlyos állapotban került kórházba.

tartóztatott Schreiber Andor kihallgatása egész délelőtt tartott és a délutáni órákban folytatódott. A kihallgatás folyamán László Ákos a vizsgálóbírónak egy közjegyzői okiratot mutatott fel, amelyből kiderül, hogy Lőrinczy apósa, György Viktor megjelent az Erdélyi Takarékpénztárnál és arra akarta rábírní a Takarékpénztár pénztárnokát, Nagy Árpádot, hogy a Lőrinczy ügyben tegyen olyan irányu vallomást, hogy Lőrinczy az összes betétkönyv- és váltóhamisításokat Schreiber és László Ákos tudtával követte el. A pénztárnok György Viktorral történt beszélgetését természetesen azonnal tudomására hozta László Ákosnak és erről közjegyző jelenlétében nyilatkozatot irt alá.

A közjegyzői okirat dokumentum arra, hogy Lőrinczy a fogházból irányítani tudja a vizsgálat menetét és hozzátartozói, valamint a közelálló személyek útján az ügyben szereplő tanukat befolyásolni akarja vallomásukra vonatkozólag.

Az esti órákig tartó kihallgatás eredményeképpen Pastia vizsgálóbíró úgy László Ákos, valamint az előzetesen őrizetbe vett Schreiber Andor előtt kihirdette a letartóztatási végzést. Holnap a törvényszék vádta-

Szörmebundákat nutria szőrre és **bőr kabátokat** felelősség mellett fest **UNIO** kelme-festőgyár Cluj, Reg. Ferdinand 133. Belvárosi fióküzletek: Str. Bariltu 2. Str. Regina Maria 11. Calea Motilor 112.

Cluj-Kolozs...
átirat érke...
a Vulpean...
pesti rend...
gokkal, ho...
jék el Vu...
nyitványát...
eljárás se...
Minthog...
peanu viz...
állampolga...

ko...
Aus...

London...
post és I...
tése szeri...
értekezlet...
uj jóváté...
sát, amely...
borus adó...
gálná, kü...
szág fizet...
dasági de...
A berlin...
jóvátételi...
jére hívja...
rizsban, v...

A vár...
a p...

E...
Cluj-Kol...
Uj Kelet...
a vármegy...
rette a kol...
ahol a meg...
pénzügymin...
ben arra k...
folja meg...
ves inform...
igazgatóság...
seket. A p...
ra is a ki...
lik a kifize...
gel, hogy u...
eius elseje...
szerint a ki...
hanem a pé...

A Zsi...
a...
Az er...

Cluj-Kolo...
Uj Kelet tu...
előtt ülést...
Diáksegélyz...
vári diákme...
diákok ked...
nyeinek elb...
A Diákse...
kötöttsége...
kénytelen a...
kok által...
azonban oly...

Dáv...
szegény z...
bankár élet...
ától bukás...
regénye egy...
gyobb...
Ára...
Ára...
Kapúató az...

A budapesti rendőrség hat nap mulva szabadlábra helyezi Vulpeanut

Cluj-Kolozsvár, november 10. Ma újra átirat érkezett a budapesti rendőrségtől a Vulpeanu-ügyben. Az átiratban a budapesti rendőrség közli az illetékes hatóságokkal, hogy legrövidebb időn belül küldjék el Vulpeanu állampolgársági bizonyítványát, különben az egész kiadatási eljárás semmis.

Minthogy hat nap mulva lejár Vulpeanu vizsgálati fogsága, ha addig az állampolgársági bizonyítvány nem lesz a

budapesti rendőrség kezei között, Vulpeanut kénytelenek lesznek szabadlábra helyezni.

A romániai rendőrség már hetek óta hasztalanul hajsolja Vulpeanu állampolgársági bizonyítványát, mert a gyilkos táncmester úgy látszik, annak idején nem is szerzett állampolgárságot és így nincs kizárva, hogy ezen a révén Vulpeanu meg is szabadul a budapesti, de a kolozsvári rendőrségtől is.

Decemberre új nagy jóvátételi konferenciát hívnak össze Párizsba

Ausztria egyelőre nem kapja meg az ujonnan igényelt 60 millió sillinges hitelt

London, november 10. A Morning Post és Daily Telegraph bázeli jelentése szerint a nemzetközi jegybank értekezlet körében biztosra veszik egy új jóvátételi konferencia összehívását, amely a jóvátételek mellett, a háborús adósságok kérdését is megvizsgálja, különös tekintettel Németország fizetőképességére és a világgazdasági depresszióra.

A berlini lapok szerint az új nagy jóvátételi konferenciát december elejére hívják össze. A konferencia Párizsban, vagy valamelyik svájci vá-

rosban fogja munkáját megkezdeni.

Bazel, november 10. A Nemzetközi Fizetések Bankjának igazgatótanácsi ülése foglalkozott Ausztria újabb 60 millió sillinges hiteligenyével. Az igazgatótanács úgy találta, hogy a hitelre most nincs sürgősen szükség s azt nem engedélyezte. Az osztrák hiteligenyélés ügyére való visszatérés időpontjait figyelni fogják azon intézkedések hatásait, amelyeknek végrehajtását Ausztriának a költségvetés-egyensúlyba hozatala érdekében ajánlották.

A vármegyei prefektus megcáfolja, hogy a pénzügyigazgatóságok beszüntették volna a fizetéseket

Esetleg még a nyugdíjasokat is ki fogják fizetni

Cluj-Kolozsvár, november 10. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt a vármegyei prefektus magához kérette a kolozsvári sajtó képviselőit, ahol a megjelenteknek felmutatta a pénzügyminisztérium táviratát, amelyben arra kéri, hogy határozottan cáfolja meg a lapokban megjelent téves információkat, hogy a pénzügyigazgatóságok beszüntették a fizetéseket. A pénzügyigazgatóságok továbbra is a kiutalások arányában eszközlik a kifizetéseket, azzal a különbséggel, hogy újra életbe léptetik a március eleje előtti régi rendszert, amely szerint a kifizetések nem a bevételek, hanem a pénzügyminisztériumi kiutalások arányában történnek.

A hadirokkantak és hadiözvegyek részére már meg is érkezett kétféle kiutalás, amely összegből szerdán délután a pénzügyigazgatóság megkezdi az első három trimeszter kifizetését, mig október, november és december hónapokra szóló járandóságok kifizetése későbbi időpontra halasztódott. A nyugdíjasok minden valószínűség szerint a hét folyamán szintén kapnak eljárást s akkor a lapok útján lesznek értesítve a fizetések időpontjáról.

A hadsereg fizetésére, valamint a tanári kar és az egyetem tanszékletei fizetésére szintén érkezett kiutalás s a hét folyamán ezeket is folyósítják.

A Zsidó Diáksegélyező kiosztotta a menza kedvezményeket

Az erdélyi zsidó társadalom öntudatától függ a menza további sorsa

Cluj-Kolozsvár, november 10. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap délután ülést tartott az országos Zsidó Diáksegélyező vezetősége és a kolozsvári diákmenza egyes bizottsága a diákok kedvezményeket kérő kérvényeinek elbírálása céljából.

A Diáksegélyező költségvetésének kötöttsége miatt kontingens volt kénytelen a kedvezményeket. A diákok által benyújtott kérvényekből azonban olyan megrázó zsidó sorsok és tragédiák bontakoztak ki, hogy a vegyesbizottság a Diáksegélyező erejét meghaladva kellett, hogy elbírálja a kedvezményekért benyújtott kérvényeket.

A Diákmenza és Diákotthon ezzel az aktussal megkezdte teljes aktivitását. További fenntartása és folytonosságának biztosítása azonban csak a zsidó társadalom felfokozott áldozat készségével érhető el. A diákság élet fenntartása és tanulmányainak elvégzéséhez szükséges feltételek megteremtése ma hatványozottan súlyosabb és nagyobb méretű kötelességeket hárít a zsidó társadalomra.

A Diáksegélyező csak akkor fogja tudni a kiosztott kedvezményeket az év folyamán ténylegesen is folyósítani, ha helyesoportjai a vállalt hozzájárulásokat pontosan és hiánytalanul fogják beszolgáltatni. A menza létének, vagy nemlétének az ügye a zsidó társadalom kezeibe van letéve és egyedül annak öntudatától függ a zsidó diákság további sorsa.

Dávid Golder

A szegény zsidófiúból lett nagystílusú bankár életének regénye fölemelkedéstől bukásig. Irene Nemirovszkij regénye egyike az utóbbi évek legnagyszerűbb sikerű könyveinek

Ára füzve 136 lej, Ára kötve 204 lej.

Kapható az UJ KELET könyvosztásában.

Műlik az idő

Csak pár nap November 10-ig, amikor is a

RENDKIVÜLIEK MÉRSÉKELT ÁRAK

határideje lejár. Használja ki Ön is a Tungstram által nyújtott kiváltságos árakat és cserélje ki régi lámpáit egy modern Tungstram-Barium szériával, mely az alábbi árakon kapható.

Csak a viszonteladók útján fix árak!

Telep és hálozati fűtésű készülékek részére	Speciális csövek nélkül	2 drb. speciális csövel
Csősorozat 3 csőből	Lei 600	Lei 760
" 4 "	" 800	" 1000
" 5 "	" 1000	" 1300
Hálózati váltóáramú készülékek részére		
csősorozat 2 plus 1 csőből	" 620	" 800
" 3 " 1 "	" 1000	" 1300
" 4 " 1 "	" 1300	" 1900
" 5 " 1 "	" 1600	" 2000

TUNGSTRAM BARIUM

Mihalache mégis elvállalja a nemzeti parasztpárt elnökségét

Bucuresti-Bukarest, november 10. Az Adeverul szerint miután Mihalache úgy látja, hogy Maniut semmiesetre sem sikerül meggyőzni és a párt élére visszahozni, elhatározta, hogy vállalja a nemzeti parasztpárt elnökségét. Mihalache mi-

helyt visszaérkezik Topoloveniből, még e hét folyamán átveszi a párt tényleges vezetését. Visszaérkezése után összehívja a párt vezérőbizottságát és megállapítja, a pártnak a parlamentben követendő magatartását és taktikáját.

Inkadrálás helyett újabb 15 százalékos áldozati adóval sújtják a köztisztviselőket

A magántisztviselők adóját is felemelték

Bucuresti-Bukarest, november 10. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Mint ismeretes, Argetoianu pénzügyminiszter megváltotta tervét, hogy az állami tisztviselők fizetését inkadrálás által rendezze. Ezzel szemben az eddigi áldozati adót 15 százalékkal emelte, minek következtében az egyes fizetési osztályok illetményei a következőképpen lettek megállapítva:

1. A miniszterek fizetése eredetileg 51.700 lej volt, első áldozati adó 11890 lej volt, az új fizetés a felemelt áldozati adó levonásával 33800 lej lesz.
2. Az államtitkároknak volt 33900 lej, első áldozati adó 7797 lej, az új fizetés (lásd 1.) 22150 lej.
3. Első osztályú igazgatók fizetése volt 29200, régi áldozati adó 6424, új fizetés a felemelt áldozati adó levonásával 19350 lej.
4. II. oszt. igazgatók fizetése volt 24350, régi áldozati adó 5358, új fizetés 16100 lej.
5. I. oszt. aligazgató fizetése 19750, régi áldozati adó 4148, új fizetés 13250 lej.
6. II. oszt. aligazgatók fizetése 17850, régi áldozati adó 3739, új fizetés 11950 lej.
7. Szolgálati főnökök fizetése volt 13100, régi áldozati adó 2620, új fizetés felemelt áldozati adóval 8900.

8. Osztályfőnökök 1150, régi áldozati adó 2230, új fizetés felemelt áldozati adóval 7550 lej.
9. I. oszt. iroda főnökök 9100, régi áldozati adó 1638, új fizetés a felemelt áldozati adóval 6700 lej.
10. II. oszt. iroda főnökök 7850, régi áldozati adó 1413, új fizetés felemelt áldozati adóval 5450 lej.
11. Iroda al-főnökök 5600, régi áldozati adó 1500, új fizetés felemelt áldozati adóval 3900 lej.
12. I. oszt. irtokok 5000, régi áldozati adó 700, új fizetés felemelt áldozati adóval 3650 lej.
13. II. oszt. irtokok 4700, régi áldozati adó 685, új fizetés 3400 lej.
14. III. oszt. irtokok 4400, régi áldozati adó 616, új fizetés 3200 lej.

A lapok értesülése szerint a magánalkalmazottak személyzeti adójának kulcsát 4000 lej fizetésig az eddigi 4.4 helyett 6 százalékra, 4000 lejen felül az eddigi 8.8 százalék helyett 10 százalékra emelik fel. Az állami alkalmazottak adója változatlan marad. (Természetesen nem vonatkozik ez az áldozati adóra.) A jelenleg az egyenes adókra vonatkozólag érvényben levő 10 százalékos emelés az új költségvetési évben hatályon kívül helyeztetik.

SELECT MOZGÓ

e

szült. Főszerepek: NE HAID. Műs...

két letartóztatott... látszik... fogja rendelni... esüket.

kiszivárgott hírek... László Akos, mint... tulajdonképpen nem... ügyben, il... ügygel kapcsolato... velük szemben nem... véve a három darab... ügyét, amelyeknél... am csak az lehet... di gróf adott-e fel... nevének aláírására... alószínűség szerint... több kihallgatás... nu, hogy a szerda... fog hozni.

rmány a font... a előtt be... nagykereske... színvonal... ulását

pompával tar... londoni lord... tasi lakomáját

r 10. A Journal sz... hány a font stabili... árja a nagykereske... kialakulását s ott... bilizálni, ahol ez az... nek a legkedvezőbb

körökben érdeklő... ven lesz a nemzeti... t új kormányának... kája. Ma még biz... tudni, hogy vajjon... t-é a védővamos... csak a luxuseikkek... meg. Kétségtelen... zismus bevezetése... ropában az amügy... építését, ami pedig... szükséges lenne a... enyhítésére.

er 10. 800 vendég... ományos pompával... rdmayor beiktatási... d miniszterelnököt... aros óvációban ré... nkey lordkancellár... ohárkószöntőt, me... és vásárolj angol... fejezett be. Macdo... a kormány gazda... eladatairól tájékoz... ztvevőit.

rök kifosztottak egy... z elmúlt éjszaka is... pontották az állomás... tied-féle vegyeskeres... támadt nyilvánon ke... zületbe, ahonnan... értékű árut vittek... talkoru tizenhatéves... ket lefogtak s kihall... beismerték, hogy ök... t s a lakásokon tar... mával a lopott dol... is tlálták. A fiatal... adják át az ügyész...

VIGASZA a jó... a Lepage-antikvár... rjen jegyzéket.

gyár Ferdinand 133.

Az angol belügyminiszter és a budapesti izraeliták

Vajjon mit szólnak majd ehhez: Sándor Pálék, Dési Gézáék és — Szabecsiék? Mert bizony, kellemetlen és még inkább: kényelmetlen história ez. Számukra. Hiszen a magyar és főleg: a magyar-izraelita közvélemény is tudomást fog szerezni erről. És még kitélik tőle, hogy — gondolkozzék is felette. Még képes lesz nyitott szemmel vizsgálni a dolgok felett. Méri meg, premisszákat felállítani és — konzekvenciákat levonni...

Még csak ez hiányzott. Hát nem volt elég az a kellemetlen ügy — azzal az ugynevezett „Jewish Agencyvel”. Amikor az izraelita vezérkar „megkerülésével” — amazokat kérték fel a legmagasabb illetékes körök a külföldi közvélemény megnyugtására...

Megtudjuk érteni a budapesti vezetőkörök bosszúságát. Mert tudjuk, hogy mennyire kelletlen dolog ez számukra. Mert tudjuk, hogy ők — nem ezt akarják. Sőt: éppen ezt nem akarják. Hanem: mást, egészen mást...

Lady Herbert Samuel kegyelmes asszony csakugyan megspórolhatta volna ezt a kis csekélységet. Megkímélhette volna azoknak a kényelmet, akik egészen mást akarnak — mint ő. Akik oly határt nem ismerő buzgósággal hirdetik és vallják: hazafiságukat.

Mindent kizáró, feltétlen honszerelmüket... És a zsidóság zsidótlanságát! Akik évtizedek óta káromolják és jobbról-balról püfölik: a zsidó népi gondolatot, a palesztinai építők munkát, a cionizmust és a többi zsidó „hazafiatlanságokat”. Mert ők — mást akarnak! Egészen mást. A zsidó népiség megsemmisülését, elmerülését az asszimiláció tengerében.

Hát nem bosszantó, amit ez a Herbert Samuel véghezvisz?...
De azért mégis különös és furcsa dolgok történnek odaát, a Királyhágón túl. Az izraeliták körében — ezzel a Herbert Samuella. Ez az ur ugyanis Palesztina első zsidó kormányzója volt. Ez még megjárta. Ezért nem nevezhetjük rá Pesten. De mindenki tudja róla, hogy — cionista is. Még ez sem lett volna égbekiáltó bűn. Ha ökegyelmessége nem látogatta volna meg Budapestet Jeruzsálem — londoni útja során. Azt már igazán nem lehetett megbocsítani neki, hogy a pesti cionisták kis csapatának büszkeségére — Horthy fő-kormányzó meleg fogadtatásban részesítette. Ezt a cionistát!

Az Egyenlőség, meg az illetékes körök meg is mondták a véleményüket: Cionista! Semmi közünk hozzá!

Ez a cionista azonban hazament Londonba és csakhamar a politikai élet magas csúcsain tűnt fel. Ekkor rendkívül érdekes dolog történt a budapesti izraelita berkekben. Az Egyenlőség hírtelen lendülettel frontot változtatott. Egyszeribe kistünte, hogy: Herbert Samuel — nem is cionista. Sohse volt az. Esze ágában se volt cionistának lenni. Hiszen ő maga mondotta, hogy: „elsősorban angol és csak másodsorban zsidó”.

Am elhallgatták azt a cseppet sem véletlen történést, hogy ez a „nemcionista angol-izraelita”: Zürichben, az ugynevezett Jewish Agency Councilján megrázó erejű szöveget intézett a világ zsidó népéhez: Palesztina felépítéséért, a zsidó népi öröknek sorompóba állításáért és a nemzeti újjászületéséért.

Ugyan kérem, hogy is lehet ilyesmin megakadni?! Csekélység az egész. Szóra se érdemes. Herbert Samuel: izraelita felekezetű angol. Nem cionista! És passz! Ellenvélemény kizárva.

Igy azonban még sem lehetett közvéleményt kovácsolni és a dolgokat eltussolni. Nem ment ez olyan egyszerűen, mint ahogy azt az Egyenlőség köreiből elég naívan elképzelték.

Herbert Samuel ugyanis miniszter lett. Sőt: belügyminiszter. És miután az Egyenlőség már régesrég kiállította Herbert Samuel új nacionáléját — igazán semmi akadály nem volt annak, hogy a budapesti izraelita vezérkar pompás koszorút fonjon a nagy angol-zsidó feje köré. Aki nem cionista és aki azért lett miniszter, mert jó hazafi. A javából! Ugy, mint Sándor Pál, meg Dési Géza. Azzal a különbséggel, hogy ő angol-zsidó. Olyan zsidó-felekezetű angol...

Lendületes szónoklatok, valóságos dicső-
himnuszok fakadtak a vezérkari tagok izraelita szívéből. Herbert Samuelról, akiben hirtelen felfedezték a zsidóság ideálját és akiről nem kevesebbet mondtak, mint azt, hogy: „amíg ilyen férfiak élnek Izraelben, addig nem vagyunk elveszve”...

Ez ellen igazán nincs semmi kifogásunk. Sőt egy kis jóakarattal még el is fogadhatnók ezt a hitvallomást... De mégis csak illetlenség, amit ez a Herbert Samuel véghezvisz! Igazán ki hozza az embert a sodrából...
Eppen most. Mindezek után... Nem, ez már még sem járja!...
Most, amikor belügyminiszter, most amikor a nagy liberális párt elnöke, a nagy Lloyd George utódja, most, amikor a jövő miniszterelnököt látják benne...
Amikor már azt hitték, hogy valóban: nem cionista...
Akkor: megjelénik Lady Herbert Samuel, az angol belügyminiszter felesége, a kegyelmes asszony és — lelkes hangú felhívást intéz a világ zsidó asszonyaihoz, hogy: munkájukkal és igaz zsidó áldozatkészségükkel vegyék ki részüket Erecz Jisráél felépítésében.
Cionista felhívás! Herbert Samuelé, a kegyelmes asszony, az angol birodalom

belügyminiszterének felesége irta alá. Egy sorban: Weizmann Chájim feleségével...
Hát hogyné bosszankodnának azok, akik évtizedek óta hirdetik az asszimiláció megváltó proféciaját. Amely az egyetlen, kizárólagos üdvözítő út a zsidó számára. Ahhoz, hogy megbecsült és egyenrangú polgár legyen az államban.

Es lám: jön egy angol-zsidó és felborítja az izraelita profécia egész épületét. Egy angol zsidó. Aki még hozzá belügyminiszter is. És a legtekintélyesebb angol politikai párt elnöke. Sőt: a jövő legvalószínűbb angol miniszterelnöke. És mégis: zsidó marad. A szónak igazi, száz százalékos értelmében. Amolyan cionista-zsidó. A javából! És ezt nem is szégyenli bevallani. A világ előtt...
Ez már igazán: több a soknál!

Minden részvétünk a budapesti izraelita vezérkaré és az Egyenlőségé.
Most már csak azt nem tudjuk, hogy ezek után milyen frontra fognak átsapni az izraelita közvélemény kovácsai. Vajjon milyen keresztvívvel fogják most lemosni az angol belügyminiszterrel: a jó zsidó, cionista bélyeget.
Es ami még ennél is érdekesebb — hiszen erről van szó —, hogyan fogják ezután is elhítni a magyar-zsidó közvéleménnyel, hogy: csakugyan a „mindent kizáró” honszerelmé és a zsidótlanság az egyedüli, kizárólagosan egyetlen út:
A Megváltáshoz...
Danzig Hillel

Madridban véres verekedés folyt le egy egyházellenes szindarab bemutatóján

Száz személyt letartóztattak a londoni spanyol követ új szindarabjának előadásán

Madrid, november 10. Példátlanul nagy arányú színházi botrány játszódott le sulyos összeütközések közepette a republikánusok és a katolikusok között az egyik madridi színházban.

A színházban Ayala hírneves spanyol írónak, a spanyol köztársaság elnöke spanyol londoni követének új darabját mutatták be. Ez a darab dramatizált regény, amely egy jezsuita iskola belső életét tárgyalja. Már jóval az előadás megkezdése előtt mintegy négyszáz fiatal ember tüntetett a darab bemutatása ellen. Amikor az előadás már javában folyt,

nagy tumultus támadt. A katolikus érzelmű színházlátogatók felháborodásuk jeléül füttykoncertet rögtönöztek, mire a republikánusok megtámadták és összeverték őket. Elkeseredett verekedés támadt, amelybe a rendőrségnek kellett beavatkoznia és csak körülbelül száz személy letartóztatása után sikerült a rendet annyira helyreállítani, hogy az előadást a színházi közönség feszült izgalma közepette be tudták fejezni. A zavargások során igen sok páholyt teljesen összeromboltak a tüntetők.

nagy tumultus támadt. A katolikus érzelmű színházlátogatók felháborodásuk jeléül füttykoncertet rögtönöztek, mire a republikánusok megtámadták és összeverték őket. Elkeseredett verekedés támadt, amelybe a rendőrségnek kellett beavatkoznia és csak körülbelül száz személy letartóztatása után sikerült a rendet annyira helyreállítani, hogy az előadást a színházi közönség feszült izgalma közepette be tudták fejezni. A zavargások során igen sok páholyt teljesen összeromboltak a tüntetők.

nagy tumultus támadt. A katolikus érzelmű színházlátogatók felháborodásuk jeléül füttykoncertet rögtönöztek, mire a republikánusok megtámadták és összeverték őket. Elkeseredett verekedés támadt, amelybe a rendőrségnek kellett beavatkoznia és csak körülbelül száz személy letartóztatása után sikerült a rendet annyira helyreállítani, hogy az előadást a színházi közönség feszült izgalma közepette be tudták fejezni. A zavargások során igen sok páholyt teljesen összeromboltak a tüntetők.

nagy tumultus támadt. A katolikus érzelmű színházlátogatók felháborodásuk jeléül füttykoncertet rögtönöztek, mire a republikánusok megtámadták és összeverték őket. Elkeseredett verekedés támadt, amelybe a rendőrségnek kellett beavatkoznia és csak körülbelül száz személy letartóztatása után sikerült a rendet annyira helyreállítani, hogy az előadást a színházi közönség feszült izgalma közepette be tudták fejezni. A zavargások során igen sok páholyt teljesen összeromboltak a tüntetők.

nagy tumultus támadt. A katolikus érzelmű színházlátogatók felháborodásuk jeléül füttykoncertet rögtönöztek, mire a republikánusok megtámadták és összeverték őket. Elkeseredett verekedés támadt, amelybe a rendőrségnek kellett beavatkoznia és csak körülbelül száz személy letartóztatása után sikerült a rendet annyira helyreállítani, hogy az előadást a színházi közönség feszült izgalma közepette be tudták fejezni. A zavargások során igen sok páholyt teljesen összeromboltak a tüntetők.

nagy tumultus támadt. A katolikus érzelmű színházlátogatók felháborodásuk jeléül füttykoncertet rögtönöztek, mire a republikánusok megtámadták és összeverték őket. Elkeseredett verekedés támadt, amelybe a rendőrségnek kellett beavatkoznia és csak körülbelül száz személy letartóztatása után sikerült a rendet annyira helyreállítani, hogy az előadást a színházi közönség feszült izgalma közepette be tudták fejezni. A zavargások során igen sok páholyt teljesen összeromboltak a tüntetők.

nagy tumultus támadt. A katolikus érzelmű színházlátogatók felháborodásuk jeléül füttykoncertet rögtönöztek, mire a republikánusok megtámadták és összeverték őket. Elkeseredett verekedés támadt, amelybe a rendőrségnek kellett beavatkoznia és csak körülbelül száz személy letartóztatása után sikerült a rendet annyira helyreállítani, hogy az előadást a színházi közönség feszült izgalma közepette be tudták fejezni. A zavargások során igen sok páholyt teljesen összeromboltak a tüntetők.

nagy tumultus támadt. A katolikus érzelmű színházlátogatók felháborodásuk jeléül füttykoncertet rögtönöztek, mire a republikánusok megtámadták és összeverték őket. Elkeseredett verekedés támadt, amelybe a rendőrségnek kellett beavatkoznia és csak körülbelül száz személy letartóztatása után sikerült a rendet annyira helyreállítani, hogy az előadást a színházi közönség feszült izgalma közepette be tudták fejezni. A zavargások során igen sok páholyt teljesen összeromboltak a tüntetők.

nagy tumultus támadt. A katolikus érzelmű színházlátogatók felháborodásuk jeléül füttykoncertet rögtönöztek, mire a republikánusok megtámadták és összeverték őket. Elkeseredett verekedés támadt, amelybe a rendőrségnek kellett beavatkoznia és csak körülbelül száz személy letartóztatása után sikerült a rendet annyira helyreállítani, hogy az előadást a színházi közönség feszült izgalma közepette be tudták fejezni. A zavargások során igen sok páholyt teljesen összeromboltak a tüntetők.

nagy tumultus támadt. A katolikus érzelmű színházlátogatók felháborodásuk jeléül füttykoncertet rögtönöztek, mire a republikánusok megtámadták és összeverték őket. Elkeseredett verekedés támadt, amelybe a rendőrségnek kellett beavatkoznia és csak körülbelül száz személy letartóztatása után sikerült a rendet annyira helyreállítani, hogy az előadást a színházi közönség feszült izgalma közepette be tudták fejezni. A zavargások során igen sok páholyt teljesen összeromboltak a tüntetők.

nagy tumultus támadt. A katolikus érzelmű színházlátogatók felháborodásuk jeléül füttykoncertet rögtönöztek, mire a republikánusok megtámadták és összeverték őket. Elkeseredett verekedés támadt, amelybe a rendőrségnek kellett beavatkoznia és csak körülbelül száz személy letartóztatása után sikerült a rendet annyira helyreállítani, hogy az előadást a színházi közönség feszült izgalma közepette be tudták fejezni. A zavargások során igen sok páholyt teljesen összeromboltak a tüntetők.

nagy tumultus támadt. A katolikus érzelmű színházlátogatók felháborodásuk jeléül füttykoncertet rögtönöztek, mire a republikánusok megtámadták és összeverték őket. Elkeseredett verekedés támadt, amelybe a rendőrségnek kellett beavatkoznia és csak körülbelül száz személy letartóztatása után sikerült a rendet annyira helyreállítani, hogy az előadást a színházi közönség feszült izgalma közepette be tudták fejezni. A zavargások során igen sok páholyt teljesen összeromboltak a tüntetők.

nagy tumultus támadt. A katolikus érzelmű színházlátogatók felháborodásuk jeléül füttykoncertet rögtönöztek, mire a republikánusok megtámadták és összeverték őket. Elkeseredett verekedés támadt, amelybe a rendőrségnek kellett beavatkoznia és csak körülbelül száz személy letartóztatása után sikerült a rendet annyira helyreállítani, hogy az előadást a színházi közönség feszült izgalma közepette be tudták fejezni. A zavargások során igen sok páholyt teljesen összeromboltak a tüntetők.

nagy tumultus támadt. A katolikus érzelmű színházlátogatók felháborodásuk jeléül füttykoncertet rögtönöztek, mire a republikánusok megtámadták és összeverték őket. Elkeseredett verekedés támadt, amelybe a rendőrségnek kellett beavatkoznia és csak körülbelül száz személy letartóztatása után sikerült a rendet annyira helyreállítani, hogy az előadást a színházi közönség feszült izgalma közepette be tudták fejezni. A zavargások során igen sok páholyt teljesen összeromboltak a tüntetők.

nagy tumultus támadt. A katolikus érzelmű színházlátogatók felháborodásuk jeléül füttykoncertet rögtönöztek, mire a republikánusok megtámadták és összeverték őket. Elkeseredett verekedés támadt, amelybe a rendőrségnek kellett beavatkoznia és csak körülbelül száz személy letartóztatása után sikerült a rendet annyira helyreállítani, hogy az előadást a színházi közönség feszült izgalma közepette be tudták fejezni. A zavargások során igen sok páholyt teljesen összeromboltak a tüntetők.

nagy tumultus támadt. A katolikus érzelmű színházlátogatók felháborodásuk jeléül füttykoncertet rögtönöztek, mire a republikánusok megtámadták és összeverték őket. Elkeseredett verekedés támadt, amelybe a rendőrségnek kellett beavatkoznia és csak körülbelül száz személy letartóztatása után sikerült a rendet annyira helyreállítani, hogy az előadást a színházi közönség feszült izgalma közepette be tudták fejezni. A zavargások során igen sok páholyt teljesen összeromboltak a tüntetők.

nagy tumultus támadt. A katolikus érzelmű színházlátogatók felháborodásuk jeléül füttykoncertet rögtönöztek, mire a republikánusok megtámadták és összeverték őket. Elkeseredett verekedés támadt, amelybe a rendőrségnek kellett beavatkoznia és csak körülbelül száz személy letartóztatása után sikerült a rendet annyira helyreállítani, hogy az előadást a színházi közönség feszült izgalma közepette be tudták fejezni. A zavargások során igen sok páholyt teljesen összeromboltak a tüntetők.

nagy tumultus támadt. A katolikus érzelmű színházlátogatók felháborodásuk jeléül füttykoncertet rögtönöztek, mire a republikánusok megtámadták és összeverték őket. Elkeseredett verekedés támadt, amelybe a rendőrségnek kellett beavatkoznia és csak körülbelül száz személy letartóztatása után sikerült a rendet annyira helyreállítani, hogy az előadást a színházi közönség feszült izgalma közepette be tudták fejezni. A zavargások során igen sok páholyt teljesen összeromboltak a tüntetők.

nagy tumultus támadt. A katolikus érzelmű színházlátogatók felháborodásuk jeléül füttykoncertet rögtönöztek, mire a republikánusok megtámadták és összeverték őket. Elkeseredett verekedés támadt, amelybe a rendőrségnek kellett beavatkoznia és csak körülbelül száz személy letartóztatása után sikerült a rendet annyira helyreállítani, hogy az előadást a színházi közönség feszült izgalma közepette be tudták fejezni. A zavargások során igen sok páholyt teljesen összeromboltak a tüntetők.

nagy tumultus támadt. A katolikus érzelmű színházlátogatók felháborodásuk jeléül füttykoncertet rögtönöztek, mire a republikánusok megtámadták és összeverték őket. Elkeseredett verekedés támadt, amelybe a rendőrségnek kellett beavatkoznia és csak körülbelül száz személy letartóztatása után sikerült a rendet annyira helyreállítani, hogy az előadást a színházi közönség feszült izgalma közepette be tudták fejezni. A zavargások során igen sok páholyt teljesen összeromboltak a tüntetők.

nagy tumultus támadt. A katolikus érzelmű színházlátogatók felháborodásuk jeléül füttykoncertet rögtönöztek, mire a republikánusok megtámadták és összeverték őket. Elkeseredett verekedés támadt, amelybe a rendőrségnek kellett beavatkoznia és csak körülbelül száz személy letartóztatása után sikerült a rendet annyira helyreállítani, hogy az előadást a színházi közönség feszült izgalma közepette be tudták fejezni. A zavargások során igen sok páholyt teljesen összeromboltak a tüntetők.

nagy tumultus támadt. A katolikus érzelmű színházlátogatók felháborodásuk jeléül füttykoncertet rögtönöztek, mire a republikánusok megtámadták és összeverték őket. Elkeseredett verekedés támadt, amelybe a rendőrségnek kellett beavatkoznia és csak körülbelül száz személy letartóztatása után sikerült a rendet annyira helyreállítani, hogy az előadást a színházi közönség feszült izgalma közepette be tudták fejezni. A zavargások során igen sok páholyt teljesen összeromboltak a tüntetők.

nagy tumultus támadt. A katolikus érzelmű színházlátogatók felháborodásuk jeléül füttykoncertet rögtönöztek, mire a republikánusok megtámadták és összeverték őket. Elkeseredett verekedés támadt, amelybe a rendőrségnek kellett beavatkoznia és csak körülbelül száz személy letartóztatása után sikerült a rendet annyira helyreállítani, hogy az előadást a színházi közönség feszült izgalma közepette be tudták fejezni. A zavargások során igen sok páholyt teljesen összeromboltak a tüntetők.

hajtani, zsidó diákokból, munkásokból és fuvarosokból álló csoport állotta utjukat. A kampóskeresztesek megkísérelték a támadást, de a zsidók erőteljesen visszaverték őket. Valóságos uccai harc fejlődött ki, amelyben a diákok alól maradtak. Közben megerősített rendőrsztagok érkeztek a helyszínre, akik a kampóskeresztes csoportot feloszlatták és a rendet helyreállították.
Néhány zsidót és diákot előállítottak.
A zsidó harcok proklamációja
Varsó, november 10. A Lengyelország Függetlenségéért Küzdő Zsidók Szövetsége, amelynek tagjai a lengyel légiókban küzdöttek a háboruban, később pedig az orosz-bolshevik támadások elhárítása körül tüntették ki magukat, tiltakozó gyűlést tartottak az antiszemita rendbontásoknak a kormány részéről történő enyhe kezelése ellen. Egyik határozati javaslatukban rámutattak arra, hogy 1918 novemberében és később a bolshevik invázió idején, amikor a lengyel fíjúságot fegyverbe szedték, az egyetem és főiskolák zsidó fiatalai tömegesen jelentkeztek a frontra, hogy harcoljon Lengyelország szabadságáért. A varsói egyetem auláján felállított emléktáblán sok zsidó hősi halott nevét lehet olvasni. Ha a kampóskeresztesek a zsidóknak a lengyel főiskolákból való eltávolítását követelik, akkor ezzel nemzetietlen cselekedetet követnek el méltatlanoknak kell tartani pártjukat arra, hogy résztvegyen Lengyelország politikájában.

A varsói kampóskeresztesek megkísérelték a támadást, de a zsidók erőteljesen visszaverték őket. Valóságos uccai harc fejlődött ki, amelyben a diákok alól maradtak. Közben megerősített rendőrsztagok érkeztek a helyszínre, akik a kampóskeresztes csoportot feloszlatták és a rendet helyreállították.
Néhány zsidót és diákot előállítottak.
A zsidó harcok proklamációja
Varsó, november 10. A Lengyelország Függetlenségéért Küzdő Zsidók Szövetsége, amelynek tagjai a lengyel légiókban küzdöttek a háboruban, később pedig az orosz-bolshevik támadások elhárítása körül tüntették ki magukat, tiltakozó gyűlést tartottak az antiszemita rendbontásoknak a kormány részéről történő enyhe kezelése ellen. Egyik határozati javaslatukban rámutattak arra, hogy 1918 novemberében és később a bolshevik invázió idején, amikor a lengyel fíjúságot fegyverbe szedték, az egyetem és főiskolák zsidó fiatalai tömegesen jelentkeztek a frontra, hogy harcoljon Lengyelország szabadságáért. A varsói egyetem auláján felállított emléktáblán sok zsidó hősi halott nevét lehet olvasni. Ha a kampóskeresztesek a zsidóknak a lengyel főiskolákból való eltávolítását követelik, akkor ezzel nemzetietlen cselekedetet követnek el méltatlanoknak kell tartani pártjukat arra, hogy résztvegyen Lengyelország politikájában.

A varsói kampóskeresztesek megkísérelték a támadást, de a zsidók erőteljesen visszaverték őket. Valóságos uccai harc fejlődött ki, amelyben a diákok alól maradtak. Közben megerősített rendőrsztagok érkeztek a helyszínre, akik a kampóskeresztes csoportot feloszlatták és a rendet helyreállították.
Néhány zsidót és diákot előállítottak.
A zsidó harcok proklamációja
Varsó, november 10. A Lengyelország Függetlenségéért Küzdő Zsidók Szövetsége, amelynek tagjai a lengyel légiókban küzdöttek a háboruban, később pedig az orosz-bolshevik támadások elhárítása körül tüntették ki magukat, tiltakozó gyűlést tartottak az antiszemita rendbontásoknak a kormány részéről történő enyhe kezelése ellen. Egyik határozati javaslatukban rámutattak arra, hogy 1918 novemberében és később a bolshevik invázió idején, amikor a lengyel fíjúságot fegyverbe szedték, az egyetem és főiskolák zsidó fiatalai tömegesen jelentkeztek a frontra, hogy harcoljon Lengyelország szabadságáért. A varsói egyetem auláján felállított emléktáblán sok zsidó hősi halott nevét lehet olvasni. Ha a kampóskeresztesek a zsidóknak a lengyel főiskolákból való eltávolítását követelik, akkor ezzel nemzetietlen cselekedetet követnek el méltatlanoknak kell tartani pártjukat arra, hogy résztvegyen Lengyelország politikájában.

A varsói kampóskeresztesek megkísérelték a támadást, de a zsidók erőteljesen visszaverték őket. Valóságos uccai harc fejlődött ki, amelyben a diákok alól maradtak. Közben megerősített rendőrsztagok érkeztek a helyszínre, akik a kampóskeresztes csoportot feloszlatták és a rendet helyreállították.
Néhány zsidót és diákot előállítottak.
A zsidó harcok proklamációja
Varsó, november 10. A Lengyelország Függetlenségéért Küzdő Zsidók Szövetsége, amelynek tagjai a lengyel légiókban küzdöttek a háboruban, később pedig az orosz-bolshevik támadások elhárítása körül tüntették ki magukat, tiltakozó gyűlést tartottak az antiszemita rendbontásoknak a kormány részéről történő enyhe kezelése ellen. Egyik határozati javaslatukban rámutattak arra, hogy 1918 novemberében és később a bolshevik invázió idején, amikor a lengyel fíjúságot fegyverbe szedték, az egyetem és főiskolák zsidó fiatalai tömegesen jelentkeztek a frontra, hogy harcoljon Lengyelország szabadságáért. A varsói egyetem auláján felállított emléktáblán sok zsidó hősi halott nevét lehet olvasni. Ha a kampóskeresztesek a zsidóknak a lengyel főiskolákból való eltávolítását követelik, akkor ezzel nemzetietlen cselekedetet követnek el méltatlanoknak kell tartani pártjukat arra, hogy résztvegyen Lengyelország politikájában.

A varsói kampóskeresztesek megkísérelték a támadást, de a zsidók erőteljesen visszaverték őket. Valóságos uccai harc fejlődött ki, amelyben a diákok alól maradtak. Közben megerősített rendőrsztagok érkeztek a helyszínre, akik a kampóskeresztes csoportot feloszlatták és a rendet helyreállították.
Néhány zsidót és diákot előállítottak.
A zsidó harcok proklamációja
Varsó, november 10. A Lengyelország Függetlenségéért Küzdő Zsidók Szövetsége, amelynek tagjai a lengyel légiókban küzdöttek a háboruban, később pedig az orosz-bolshevik támadások elhárítása körül tüntették ki magukat, tiltakozó gyűlést tartottak az antiszemita rendbontásoknak a kormány részéről történő enyhe kezelése ellen. Egyik határozati javaslatukban rámutattak arra, hogy 1918 novemberében és később a bolshevik invázió idején, amikor a lengyel fíjúságot fegyverbe szedték, az egyetem és főiskolák zsidó fiatalai tömegesen jelentkeztek a frontra, hogy harcoljon Lengyelország szabadságáért. A varsói egyetem auláján felállított emléktáblán sok zsidó hősi halott nevét lehet olvasni. Ha a kampóskeresztesek a zsidóknak a lengyel főiskolákból való eltávolítását követelik, akkor ezzel nemzetietlen cselekedetet követnek el méltatlanoknak kell tartani pártjukat arra, hogy résztvegyen Lengyelország politikájában.

A varsói kampóskeresztesek megkísérelték a támadást, de a zsidók erőteljesen visszaverték őket. Valóságos uccai harc fejlődött ki, amelyben a diákok alól maradtak. Közben megerősített rendőrsztagok érkeztek a helyszínre, akik a kampóskeresztes csoportot feloszlatták és a rendet helyreállították.
Néhány zsidót és diákot előállítottak.
A zsidó harcok proklamációja
Varsó, november 10. A Lengyelország Függetlenségéért Küzdő Zsidók Szövetsége, amelynek tagjai a lengyel légiókban küzdöttek a háboruban, később pedig az orosz-bolshevik támadások elhárítása körül tüntették ki magukat, tiltakozó gyűlést tartottak az antiszemita rendbontásoknak a kormány részéről történő enyhe kezelése ellen. Egyik határozati javaslatukban rámutattak arra, hogy 1918 novemberében és később a bolshevik invázió idején, amikor a lengyel fíjúságot fegyverbe szedték, az egyetem és főiskolák zsidó fiatalai tömegesen jelentkeztek a frontra, hogy harcoljon Lengyelország szabadságáért. A varsói egyetem auláján felállított emléktáblán sok zsidó hősi halott nevét lehet olvasni. Ha a kampóskeresztesek a zsidóknak a lengyel főiskolákból való eltávolítását követelik, akkor ezzel nemzetietlen cselekedetet követnek el méltatlanoknak kell tartani pártjukat arra, hogy résztvegyen Lengyelország politikájában.

A varsói kampóskeresztesek megkísérelték a támadást, de a zsidók erőteljesen visszaverték őket. Valóságos uccai harc fejlődött ki, amelyben a diákok alól maradtak. Közben megerősített rendőrsztagok érkeztek a helyszínre, akik a kampóskeresztes csoportot feloszlatták és a rendet helyreállították.
Néhány zsidót és diákot előállítottak.
A zsidó harcok proklamációja
Varsó, november 10. A Lengyelország Függetlenségéért Küzdő Zsidók Szövetsége, amelynek tagjai a lengyel légiókban küzdöttek a háboruban, később pedig az orosz-bolshevik támadások elhárítása körül tüntették ki magukat, tiltakozó gyűlést tartottak az antiszemita rendbontásoknak a kormány részéről történő enyhe kezelése ellen. Egyik határozati javaslatukban rámutattak arra, hogy 1918 novemberében és később a bolshevik invázió idején, amikor a lengyel fíjúságot fegyverbe szedték, az egyetem és főiskolák zsidó fiatalai tömegesen jelentkeztek a frontra, hogy harcoljon Lengyelország szabadságáért. A varsói egyetem auláján felállított emléktáblán sok zsidó hősi halott nevét lehet olvasni. Ha a kampóskeresztesek a zsidóknak a lengyel főiskolákból való eltávolítását követelik, akkor ezzel nemzetietlen cselekedetet követnek el méltatlanoknak kell tartani pártjukat arra, hogy résztvegyen Lengyelország politikájában.

A varsói kampóskeresztesek megkísérelték a támadást, de a zsidók erőteljesen visszaverték őket. Valóságos uccai harc fejlődött ki, amelyben a diákok alól maradtak. Közben megerősített rendőrsztagok érkeztek a helyszínre, akik a kampóskeresztes csoportot feloszlatták és a rendet helyreállították.
Néhány zsidót és diákot előállítottak.
A zsidó harcok proklamációja
Varsó, november 10. A Lengyelország Függetlenségéért Küzdő Zsidók Szövetsége, amelynek tagjai a lengyel légiókban küzdöttek a háboruban, később pedig az orosz-bolshevik támadások elhárítása körül tüntették ki magukat, tiltakozó gyűlést tartottak az antiszemita rendbontásoknak a kormány részéről történő enyhe kezelése ellen. Egyik határozati javaslatukban rámutattak arra, hogy 1918 novemberében és később a bolshevik invázió idején, amikor a lengyel fíjúságot fegyverbe szedték, az egyetem és főiskolák zsidó fiatalai tömegesen jelentkeztek a frontra, hogy harcoljon Lengyelország szabadságáért. A varsói egyetem auláján felállított emléktáblán sok zsidó hősi halott nevét lehet olvasni. Ha a kampóskeresztesek a zsidóknak a lengyel főiskolákból való eltávolítását követelik, akkor ezzel nemzetietlen cselekedetet követnek el méltatlanoknak kell tartani pártjukat arra, hogy résztvegyen Lengyelország politikájában.

A varsói kampóskeresztesek megkísérelték a támadást, de a zsidók erőteljesen visszaverték őket. Valóságos uccai harc fejlődött ki, amelyben a diákok alól maradtak. Közben megerősített rendőrsztagok érkeztek a helyszínre, akik a kampóskeresztes csoportot feloszlatták és a rendet helyreállították.
Néhány zsidót és diákot előállítottak.
A zsidó harcok proklamációja
Varsó, november 10. A Lengyelország Függetlenségéért Küzdő Zsidók Szövetsége, amelynek tagjai a lengyel légiókban küzdöttek a háboruban, később pedig az orosz-bolshevik támadások elhárítása körül tüntették ki magukat, tiltakozó gyűlést tartottak az antiszemita rendbontásoknak a kormány részéről történő enyhe kezelése ellen. Egyik határozati javaslatukban rámutattak arra, hogy 1918 novemberében és később a bolshevik invázió idején, amikor a lengyel fíjúságot fegyverbe szedték, az egyetem és főiskolák zsidó fiatalai tömegesen jelentkeztek a frontra, hogy harcoljon Lengyelország szabadságáért. A varsói egyetem auláján felállított emléktáblán sok zsidó hősi halott nevét lehet olvasni. Ha a kampóskeresztesek a zsidóknak a lengyel főiskolákból való eltávolítását követelik, akkor ezzel nemzetietlen cselekedetet követnek el méltatlanoknak kell tartani pártjukat arra, hogy résztvegyen Lengyelország politikájában.

A varsói kampóskeresztesek megkísérelték a támadást, de a zsidók erőteljesen visszaverték őket. Valóságos uccai harc fejlődött ki, amelyben a diákok alól maradtak. Közben megerősített rendőrsztagok érkeztek a helyszínre, akik a kampóskeresztes csoportot feloszlatták és a rendet helyreállították.
Néhány zsidót és diákot előállítottak.
A zsidó harcok proklamációja
Varsó, november 10. A Lengyelország Függetlenségéért Küzdő Zsidók Szövetsége, amelynek tagjai a lengyel légiókban küzdöttek a háboruban, később pedig az orosz-bolshevik támadások elhárítása körül tüntették ki magukat, tiltakozó gyűlést tartottak az antiszemita rendbontásoknak a kormány részéről történő enyhe kezelése ellen. Egyik határozati javaslatukban rámutattak arra, hogy 1918 novemberében és később a bolshevik invázió idején, amikor a lengyel fíjúságot fegyverbe szedték, az egyetem és főiskolák zsidó fiatalai tömegesen jelentkeztek a frontra, hogy harcoljon Lengyelország szabadságáért. A varsói egyetem auláján felállított emléktáblán sok zsidó hősi halott nevét lehet olvasni. Ha a kampóskeresztesek a zsidóknak a lengyel főiskolákból való eltávolítását követelik, akkor ezzel nemzetietlen cselekedetet követnek el méltatlanoknak kell tartani pártjukat arra, hogy résztvegyen Lengyelország politikájában.

HIREK

UJ KELET az egyetemes erdélyi újság
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámber Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Str. Cobălcescu 54.
 Cikkeink utánuvomasát csak a forrás megjelölésével engedjük meg

A Zsidó Párt ifjusági szekciója ezúton felkéri a választmány azon tagjait, akik a múlt heti választmányi ülésen munkát vállaltak, hogy a folyó hó 12-én esütörtökön este fél 9 órakor megtartandó választmányi ülésre készítsék el jelentéseiket az elvégzett munkáról.

Németországban fogásra ítélték egy kommunista képviselőt. Berlinből jelentik: Stuttgartban gyorsított büntető eljárással 3 hónapi fegyházbüntetésre ítélték Joseph Schläffer kommunista képviselőt, aki a vörös forradalom évfordulóján a fennálló tilalom ellenére kommunista propagandabeszédet tartott.

Feltámadott két, sokezer éve kimúlt óskori gyík. Londonból jelentik: Brit Columbiában, a Rocki Mountainsban gazdag szentlepekre bukkantak. A mély furások alkalmával egy szénréteg belsejében két ősvilági gyíkot találtak, amelyek sokezer évvel ezelőtt szorultak be a szén közé. Amikor kiszabadították őket, a bányászok leirhatatlan csodálkozására, a gyíkok mozogni kezdtek. Az egyik nem sokára elpusztult, de a másik gyíkot sikerült elevenen az ottavai egyetemre küldeni, ahol tudósok fogják megvizsgálni.

Megjelent a Gyilkos első száma. Győri Illés István riportlapjának, a Gyilkosnak első száma november 10-én változatos tartalommal hagyta el a sajtót. Már az első számot is az erdélyi magyar újságíró társadalom elitjének cikkei emelik ki a sablon keretei közül. A szenzációsabbnál szenzációsabb cikkek közül kiemeljük a következőket: Előfizetésfogdosás a kat. napilapra. Anyák világszövetsége a háború ellen. Szükség van-e a bankszindikátusra? Miért halt meg Seltmann Pál? A biztosítások dzsungeléből. Beszélgetés László Ákoskal a Lőrinczy-ügyről. Miért lett öngyilkos Mitelman vásárhelyi bankigazgató veje? Munteanu ur és a kolozsvári luxusvillany. Egy szál virág a clujji Marmorosch Bank csokrából. Ezenkívül színházi, sport, humoros és grafológiai rovatok tarkítják a lapot.

Haggibor tornászok! A tornaszakszövetség felkéri a szakosztály tagjait, hogy esütörtök este a református kollégium tornatermében megtartandó torna tréningen minél nagyobb számban megjelenjenek szíveskedjenek a folyó hó 21-én megtartandó tornaversenyen szereplők kiválasztása végett.

Eljegyzés. Rosenfeld Irénke és Goldstein Hermann, mindketten a clujji Brit Trumpeldor tagjai jegvesek. Minden külön értesítés helyett.

Cionista szeminarium Kolozsvárt. A helyi csoport felhasználva a cionizmus két egyszerűségi teoretikusának, professor Silberbusch és dr. Gelber történettudósának az itt időzését, egy 7-8 előadással álló szeminariumot rendez az ifjusági szervezetek vezetői idősebb tagjai és más jelentkezők részére. Jelentkezni a helyi csoport irodájában, Str. Avram Jancu 18. I. 3. alatt lehet minden délután 2-3-ig. Előad: Professor Silberbusch „Zionistische Ideologie“, továbbá „Judische Sociologie“ és dr. Gelber „Geschichte des Zionismus“ címeken. Az előadások heti két-háromszor esténként lesznek meg tartva még közlendő helyen.

Román, angol, francia, német, magyar, olasz, csehszlovák, szerb, horvát fordítások, (levelek, tudományos, műszaki, stb. munkák) gépbetűtípus, másolás, sokszorosítás Dr. Mandel Fordító Irodában, Cluj-Kolozsvár, Str. Memorandului 12.

Magyarországon gyorsított bíróság elé kerülnek az uszorások. Budapestről jelentik: A kormány legközelebbi törvényjavaslatot fog benyújtani az uszora lefoglalására. A javaslat szerint az uszorát három évig terjedhető fegyházzal büntetik és nemcsak a bűnügyi eljárás, hanem a kárigények megállapítását is a gyorsított eljárás szerint fogják lefolytatni a bíróságok. Ha az uszorást elítélik, akkor elveszíti a zálogjogot vagy azt a másféle biztosítást, amelyet követelésének biztosítására megszerzett. A törvénynek visszaható ereje lesz és az eljárást hivatalból kell minden uszoraügyletben megindítani.

Koncentráció helyett új politikai pártot akar alakítani a magyar miniszterelnök

A párthoz az egységes pártnak az a része fog csatlakozni, amely nem rokonszenvez Bethlen Istvánnal, Rassay Károllyal és Eckhardt Tiborral is tárgyal gróf Károlyi

Budapest, november 10. A magyar politikai élet a parlament esütörtöki ülése óta látszólag elcsendesedett, azonban annál élénkebb, fontosabb tárgyalások folynak a kulisszák mögött. Miután gróf Károlyi Gyula miniszterelnöknek az ellenzéki pártok bevonásával alakítandó koncentrációs kormány létrehozására irányuló terve főleg az ellenzéki pártok tartózkodása folytán meghiusult. Károlyi Gyula most a politikai helyzetet új párt megalakításával kívánja megoldani. Ezt az új pártot Károlyi az egységes pártnak azokból a tagjaiból alakítaná meg, akik nem hajlandók tűzőn-vizen keresztül a megbukott Bethlen-rezsim további támogatására, másrészt a keresztény gazdasági pártnak a Bethlen-rezsimmel szemben tartózkodó álláspontra helyezkedő

tagjaiból és a polgári ellenzéknek azzal a részével, amely hajlandó egyelőre politikai követelés felállítására nélkül vele együtt működni és a pénzügyi és gazdasági helyzet újjaépítésének programjával megalakítandó új kormányt támogatni. A magyar miniszterelnök az ellenzéki polgári pártok részéről Rassay Károlyival, a nemzeti szabadelvűpárt elnökével folytat ebben az irányban tárgyalásokat, míg a Gaál Gaszton-féle kisgazdapárt részéről Eckhardt Tibor vesz részt a tárgyalásokban. Károlyi Gyula a pártönkivülieket is be akarja vonni ebbe az alakulásba.

A tárgyalások még meglehetősen kezdetleges stádiumban vannak, úgy, hogy konkrét eredmény csak a közeljövőben lesz várható.

Három évi fegyházát követelt az ügyész a Kurfürstendamm pogrom-hősei ellen

„Hitler legális uton akarja magához ragadni a hatalmat“

Berlin, november 10. A zsidó újságok, szeptember 12-én történt a berlini antiszemita támadások törvényszéki epilógusa november hatodikán zajlott le. Stenig államügyész megtartotta vádbeszédét, amelyben kijelentette, hogy a nyomozások a letartóztatott kampószerkesztők állításai ellenére nyilvánvalóvá tették, hogy a támadásokat jó előre elkészítették. Az ügyész javasolta, hogy a támadások vezetőit: gróf Halldorfot és Ernstet három évi börtönrre, Brandtot 2 és fél évre, Damerowot, Schulzot, Hellt és Hagemeistert egy-egy évre, Samerskit kilenc hónapra ítélje el a bíróság.

November hetedikén a védők beszéltek. Hermann Frank müncheni ügyvéd tartózkodott általános antiszemita kirohanásoktól és politikai érvekkel igyekezett hatni a bíróságra. Kijelentette, hogy Hitler tizenkétmillió pártja mint vihar száguldhatna végig Németországon, de a párt

legális uton akarja magához ragadni a hatalmat. Ezzel szemben Freysler kasseli ügyvéd így kezdte beszédét: „tekintetes német, tehát magas bíróság!“ Majd utolsó hangon antiszemita beszédet mondott. Ha pár zsidót megvernek — mondotta — az egész világot fellármázzák vele, de amikor a Stahlhelm embereit leszurják, senki a füle botját nem mozdítja. A Kurfürstendamm eseményei szociális megmozdulások voltak; a német munkás megmutatta a Kurfürstendamm jóllakottjainak, hogy Németország dolgozó és munkanélküliei éheznek.

Gróf Helldorf, Ernst és Brandt beszéltek ezután. Elmondották, hogy végignézték az eseményeket, de nem irányították azokat. Minthogy vezérek, természetesen nem ülhetek otthon ilyen „fontos“ időben.

A bíróság a tárgyalás folytatását másnapra halasztotta.

Párizsba szállítják a reichstadi herceg holttestét. Bécsből jelentik: Francia lapokban már három évvel ezelőtt felmerült az a gondolat, hogy a reichstadi hercegnek, I. Napoleon és Mária Lujza osztrák főhercegnő tragikus sorsu fiának a holttestét, amely tudvalevően a bécsi Kapucinusok sirboltjában fekszik, Párizsba szállítják. Franciaországban most újból megindult a mozgalom a Sasfiók koporsójának Párizsba való átszállítása tárgyában és hír szerint ebben az irányban a francia kormány a bécsi francia követség útján már a legközelebbi napokban meg fogja tenni a hivatalos lépéseket. Franciaországban bizonyosra veszik, hogy Ausztria semminemű akadályt nem gördít majd e terv megvalósítása elé. Az akció kezdeményezőinek az a terve, hogy a reichstadi herceg koporsóját a Kapucinusok sirboltjából a párizsi Invalidusok templomába vigyék át, hogy ott atyájanak, a nagy császárnak a holtteste mellé temessék. A jövő évben, a Sasfiók halálának századik évfordulóján akarják a tervet megvalósítani. Párizsban légi flotta repülne Bécsbe, hogy repülőgépen vigyék a Római császár holttestét Franciaországba és a koporsót szállító repülőgépet mint díszkíséret, egy egész légi raj kísérel Bécsből Párizsba.

Irodalmi est. Folyó hó 14-én este félkilenc órai kezdettel nagy irodalmi est lesz a Farkas ucai rom. kat. főgimnázium disztermében. Az estélyen a kolozsvári Magyar Színház több tagja — Neményi Lili, Lengyel Irén, Tompa Béla, Ihász Aladár, Forgács Sándor, Fekete Mihály — is közreműködik, nívós műsor-számokkal. Baumann-Bretz Jozefin hangverseny- és oratóriuménekesnő műdalokat énekel, Sántha Ferenc tárogatóművész kuro- és népdalokat tárogatózik, Kerekes Ilona színművész a műsoron szereplő írók műveiből szaval. Somlyói Eller Gizella, Halász József, Kibédi Sándor és Desida Jenő írók műveiből olvasnak fel. Beléptidj nincs. Műsorokat a Dante kölcsönkönyvtárban egész héten, szombaton este pedig a pénztárnál lehet váltani.

Schmelinget le akarják tartóztatni Amerikában. Newyorkból jelentik: Mint ismeretes, Schmeling rövidesen újból Amerikába készül, hogy megküzdjön világjámborjainak címének megtartásáért. Az Egyesült Államokban nem éppen barátságos fogadtatást tartogatnak Schmeling számára, miután az a terv merült fel, hogy a nehézsúlyú boxbajnokot partraszállása esetén mint „alkalmatlan idegent“ letartóztatják. Schmeling ellen ugyanis egy régebbi ügyből kifolyólag kártérítési pert indítottak és egy James Rahl nevű végrehajtót jelentkezett a követelés behajtásáért, akit Schmeling tettleg inzultált. Rahlnak most sikerült bántalmazója ellen az elfogató parancsot kieszközölni és így Schmelingre könnyen az a sors várhat, hogy a „szabadság“ földjére való érkezésekor le fogják tartóztatni.

Hitelezők! Adások! A módosított szakaszokkal kiegészített kényszerezegységi törvény magyar fordítása kapható Dr. Mandel Fordító Irodában Cluj, Strada Memorandului 12. Ára 100 lej. Vidékre portóval 110 lej.

Az idő tagadhatatlanul ősziessé fordult. Egyik percben szép napsütés, de már a következő órában végigszágul az északi szél. Az uccán járókelők borzongva húzzák össze magukat a ruhát. Felöltött és gyermek menekül a hideg őszi eső elől és legtöbbször már csak otthon konstatalják bosszusan: fáj a fogam, a fejem, a lábam, náthát kaptam stb. stb. Ez volna a kisebb baj. A nagyobb baj az, ha ilyenkor a ninesen kéznél egy üveg Brázay-féle sóborszesz, vagy Mentholin. Egyszeri bedörzsölés ezen kitűnő szer egyikével és szinte percek alatt érezzük, hogy mulik a fagyfájás, a fejfájás, enyhül a nátha. Ennek a csodás hatásnak köszönhető hírnevét az évtizedek óta közzismert „BRÁZAY“, mely ma már ugyszólván házi gyógyszer és amelynek egyetlen háztartásból sem szabad hiányozni.

NAPROL-NAPRA

Az amerikai Haward-observatórium csillagászai számos eddig ismeretlen csillagfócskát fedeztek fel a Magalanic-felhőzetben. Az újonnan kikutatott csillagok között több olyan is van, amely százötvenszer nagyobb a napnál és fényerőssége is többezerszeresen meghaladja a napét.

Egyik oklahomai szegényház gondozója tizezer dollár megtakarított pénzét ágyneveje közé rejtve tartotta. A pénzt ellopták tőle. Amikor a szegényházi ápoló bejelentette a lopást, eljárást indítottak ellene, hogy ekkora készpénz-vagyon mellett szegényháza vétette fel magát.

Paderevszki világhírű zongoraművészek, a lengyel köztársaság volt elnökének tisztelői Middlesbroughben bankettet adtak az agy művész 72-ik születésnapja alkalmából. Paderevszki hosszabb idő óta angliai hangversenykörúton van.

Segura toledói biborosérek. Spanyolország volt érsekprimása, aki utasítása óta Franciaországban tartózkodik, a napokban Rómába utazik a Vatikánban curialis biboros lesz.

A csehszlovák főváros közelében lévő Strachow kolostora szántóföldért és erdőért cserébe adta a csehszlovák államnak a kolostor birtokában levő rendkívül értékes Dürer-képet, a Rosenkranzfestet.

Dickens egykori viceházmestere, G. Wooley most ünnepel Londonban aranylakodalmát.

Az utóbbi napokban egyre sürűbben fordul elő angliai biztosítóméreteknél, hogy házaspárok ikrek ellen biztosítják magukat.

Ma lép fel először Grock a Select-mozgóban. Bernard Zimmer, a közismert „Les Nouvelles Littéraires“ krónikása nagy kommentárt közöl „Grock Emlékíratáról“, melyek most jelentek meg az európai könyvpiacra. Érdekes, állapítja meg Zimmer, hogy Grock azon négy-öt ember közé tartozik, akinek élete iránt mindenki érdeklődik. Emlékíratait most közli és kívánsága, hogy visszavonuljon a Music-Hall zajos életétől. Ez a lelkek vigasztalója nem vonulhat vissza és nem hagyhatja el azokat, akik éveken keresztül lelkesen tapsoltak mutatványaihoz. Emlékírataiban élete történetét meséli el. Megismerjük Grock családját, karrierjének kezdetét, kalandjait, szerelmeit, bajait és rengeteg kellemetlenségét. És mindez a legnagyobb egyszerűséggel van előadva. A világ legnagyobb bohóca volt hegedűs, pincér, kigyóember, pénzbeszedő, az európai nagyhatalmak bizalmas embere, vadász és még sok minden más. Dicsősége tetőpontra jut, midőn Madridban egyik előadását a királynő is végig nézi és előadás után kitünteti a clownt. Érdekesnek találjuk ezt a néhány szót leközölni azon alkalomból, hogy a Select-mozgó bemutatja a Grock életét filmen. Ő maga játssza a film főszerepét a bájos Liane Haiddal együtt.

Csendes időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint csendes időjárás várható déli szelekkel és újabb esőkkel.

Akit felvet a pénz című társadalmi film kerül bemutatásra az Építőmunkás-Otthonban szerdán, nov. 11-én 3-5-ig a munkanélküliek részére teljesen díjtalanul. 5-7 és 7-9-ig új műsor rendes előadásban: A Velencei éj, filmperegett. Főszerepben: Florence Vidor és William Austin. Vigjáték kísérfőmúsor.

A külföldi piacok még mindig bizalmatlanok az orosz váltókkal szemben. Párizsból jelentik: A külföldi piacok még mindig bizalmatlanok az orosz váltókkal szemben. Londonban 50 százalékkért számolták le a váltókat s a példátlanul magas diszkontot azzal indokolják, hogy Amerika ragaszkodik az orosz vásárlások azonnali készpénzben való kiegyenlítéséhez.

Színház—Mozi

Cserebogár sárga cserebogár

A Színház szombat esti operette premiérje

85-ször játszották Budapesten megszakítás nélkül, egyfolytában Erdélyi Mihálynak, a „Hazudik a muzsikaszó“, Halvány-sárga rózsá, „Lehullott a rezgő nyárfa“ szerzőjének legújabb operettejét, a „Cserebogár sárga cserebogár“-t. A mai gazdasági viszonyok mellett 85 előadás óriási siker! Nálunk szombaton este lesz a „Cserebogár sárga cserebogár“ premiérje, a női főszerepben Lengyel Irénnel. Vasárnap, hétfőn is a „Cserebogár sárga cserebogár“-t adják.

A Magyar Színház heti műsora

Szerda: Vihar a Balatonon. (Harmadszor. Bérlet 8. sz. „B“. Sorozat szám 49.) Csütörtök: Feketeszáru cseresznye. Bérletszűnet. Sorozatszám 50.)

Péntek: Feketeszáru cseresznye. (Bérletszűnet. Sorozatszám 51.)

Szombat d. u. 3 órákor: Obsitos. (Ifjúsági előadás nagyon olcsó helyárral, bevezető előadást tart Márton István tanár. Sorozatszám 52.)

Szombat este egy negyed 9 órákor: Cserebogár, sárga cserebogár. (Operette újdonság először! A „Hazudik a muzsikaszó“, Lehullott a rezgő nyárfa“ „Halvány-sárga rózsá“ szerzőjének legújabb, legszebb, legjobb, Budapesten 85-ször adott új operetteje. Lengyel Irén főlépésével. Premiére bérlet: 10. sz. Sorozatszám 53.)

Vasárnap d. u. 5 órákor: Akácfavirág. (Nagyon olcsó mozihelyárral. Lengyel Irén főlépésével. Sorozatszám: 54.)

Vasárnap este 7 órákor: Iglói diákok. (Nagyon olcsó mozihelyárral. Sorozatszám: 55.)

Vasárnap este 9 órákor: Cserebogár sárga cserebogár. (Operette újdonság 2-odszor Lengyel Irén főlépésével. Rendes helyárral. Sorozatszám: 56.)

Hétfő este 8 1/2 órákor: Cserebogár sárga cserebogár. (3-adszor. Bérlet 9. sz. „B“ Sorozatszám: 57.)

CORSO-MOZGÓ műsora

Szerda 3, 5, 7 és 9 órákor: Nagyvárosi fények. Műsor előtt: Paramount világhírű.

Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órákor: Premier! A szezon meglepetése: A bécsi vig asszonyok. Világsiker aratott operett film: Főszereplő: Willforst, Irene Eisinger, Lee Parry, Paul Hörbiger. Zenéje: Robert Stolz-tól. Rendezte: Bolváry Géza.

SELECT-MOZGÓ műsora

Szerda: Grock élete, szenzációs premier, mely bemutatja a világhírű clown életét legjobb mutatóványaival kísérv. Partnere a bájos Liane Haid.

Csütörtök: Grock élete, a világhírű artista emlékiratai alapján készült film, melynek főszerepét maga a világhírű clown alakítja. Partnernője a bájos Liane Haid.

Szinkör-Mozgó műsora

Szerdán (utoljára!) d. u. 3, 5/5 és fél 7 órákor: A bornói szökevény. (A főszerepben Lillian Harvey és Igo Sym. Előtte: Micky-Maus énekórán és a legújabb hangos híradó. Helyárak 10 és 20 lej.

Csütörtökön d. u. 3, 5/5 és fél 7 órákor: Két szív egy keringőben. (Zwei Herzen in 3/4 Takt.) Közkívánatra! A főszerepben: Willy Forst, Oskar Karlweis, Grote Teimler stb. A legnagyobb sikerű filmoperett első 10 és 20 lejes helyáru előadása. Új Micky-Maus és új hangos híradó.

Péntek d. u. 3, 5/5 és fél 7 órákor: Két szív egy keringőben. Helyárak 10 és 20 lej.

Szombat d. u. 6 órákor: Két szív egy keringőben. Helyárak 10 és 20 lej. Vasárnap d. e. 11 és d. u. 3 órákor: Két szív egy keringőben. Helyárak 10 és 20 lej.

URANIA-MOZGÓ műsora

Szerda: Az idegen dala, a legnagyobb sikerű román film, rendezte H. Igirosanu, főszerepben: L. Stănescu, Iva Dugan, D. Mendel, G. Stefanescu.

Csütörtök: Az idegen dala, nagyszerű román film, rendezte: H. Igirosanu, főszerepben: Iva Dugan, Delicia Mendel, G. Stefanescu, stb. A film az ország legszebb tájain játszódik le.

zenekar. 23: Táncczene. Riga. 19: Katonazene. 20:30: Lett művek.

Csütörtök, november 12.

Bukarest. 20: Lévy Ilonka dalestje. — 20:20: Rádiózenekar, szimf. hangverseny. Utána hírek.

Budapest. 9:15: Házikvartett. 9:30: Hírek. 12:05: Hangv. 12:25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2:45: Hírek. 4: B. Czeke Vilma meséi. 4:45: Pontos időjelzés, hírek. 5: A földművelésügyi minisztérium előadása. 5:35: Katonazene. 6:50: Angol nyelvoktatás. 7:25: Az Operaház színlapjának felolvasása. 7:30: Meyerbeer Hugentották c. operájának közz. Közben pontos idő, hírek, majd cigányzene.

Bécs. 19:05: Baritonadalok, zongorakísérettel. 20: Énekes bohózat. 22:20: Jazz.

Berlin. 21:10: Táncczene.

KÖZGAZDASÁG

A Marmorosch Blank kényszeregyezségi ügye az ilfovi törvényszék előtt

A bank cáfolja, hogy szabálytalanul adta volna el ingatlanait

Bucuresti-Bukarest, november 10. Tegnap délután tárgyalta a bukaresti kereskedelmi törvényszék a Marmorosch Bank kényszeregyezségi kérését. A bank részéről Voinescu, Catunianu, Iunian, Iorgu Petroviei és Alexandrescu ügyvédek terjesztették elő a kényszeregyezségi kérést. A Banca Nationala részéről a bank megjelent ügyvédei hangsúlyozták, hogy a Nemzeti Bank a főhitelezője a Marmorosch Banknak. A Banca Nationala a benyújtott státusban foglalt becslések helyességével szemben bizonyos fenntartásokkal él ugyan, mindamellett a maga részéről is kéri a kényszeregyezségi kérésnek elvben és bizonyos átmeneti időre szóló elfogadását. A bíróság még nem döntött.

Ama hírekkel szemben, hogy a Banca Marmorosch szabálytalan módon eladta volna több ingatlanát, a Societate de Constructiuni vállalatnak, illetékes helyen a leghatározottabban kijelentik, hogy ezek a hírek teljesen alaptalanok és a szóbanforgó ingatlanok részvényeit a Marmorosch Bank a Banca Nationalalal hetekkel ezelőtt letétbe helyezte garanciaként.

Bucuresti-Bukarest, november 10. Az erdélyi bankszindikátusok intervenciója alapján a Banca Nationala tegnap több nagyszabású bank visszszámítási hitelét felemelte és megette az intézkedéseket a többi erdélyi pénzügyintézetek hiteleinek kiegészítésére is.

RADIO MUSOR

Serda, november 11.

Bukarest. 19:40: Gramofon. 20: Gounod: Faust c. operája. Utána hírek. Budapest. 19:45: Katonazene. 12:05: Énekkvartett. 16:10: Az élet utvesztői. — 17: Előadás. 17:35: Hangv. 18:20: Olasz nyelvoktatás. 18:50: Novellák. 19:15: Cigányzene. 20:35: A zeneművészet klasz-

zikusai, utána hírek, majd Fejes szalonzene.

Bécs. 19:20: Manler: VIII. szimf. Berlin. 18:30: Haydn ismert művei. — 18:10: Zongorahangv. 21:20: Csajkovszkij D-dur hegedűversenye.

Milánó. 20:45: Operett.

Róma. 19:50: Gramofon. 21: Mascagni operett.

Kattowitz. 20: Katonadalok. 21: Hegedűhangverseny.

Osló. 20: Csellóverseny. 22:05: Rádió-

Ujabb áresések a könyvpiacra!

Ismeretterjesztő művek

Adler: Marx a gondolkodó	25 L	Marx: Osztályharcok Franciaországban	48 L
Adler: Alkoholizmus és a szakszervezetek	4 L	Marx: Bér, ár, profit	20 L
Bauer: A szocializmus útja	6 L	Marx: III. Napoleon államcsínyje	20 L
Bebel: A nő és a szocializmus	180 L	Marx: Polgárháború Franciaországban	20 L
Bernstein: A gazdaságtörténet alapvonalai	20 L	Mehring: Marx Károly élete	360 L
Bernstein: Mi a szocializmus?	5 L	Migray: Egy keresztényszocialista állam története	18 L
Bernstein: Görlitzi pártprogram	12 L	Migray: Az egyház, munkáskérdés	5 L
Bernstein: Lassalle Ferdinand	18 L	Migray: Az Internacionale története	25 L
Beer: A szocializmus és társadalmi harcok története: II. Középkor	30 L	Müller: Marx és a szakszervezetek	15 L
III. Ujkor	30 L	Pach: A társadalmi ember élete	25 L
IV. 1750—1860.	90 L	Parvus: Állam, ipar, szocializmus	20 L
V. 1860—1925.	90 L	Révész M.: Somogyi Béla élete	25 L
Braun S.: A primitív kultúra	90 L	Szabó E.: Szocializmus	30 L
Braun S.: Szakszervezetekről	5 L	Szemes: Mi az osztályharc	5 L
Bresztowszky: Miért?	9 L	Snowden: Ha a munkáspárt uralomra jut	8 L
Cooperator: Szocializmus és szövetkezet	5 L	Szakasits: A munkásifjuság útja	5 L
Deutsch: Sport és politika	41 L	Szakasits: Ut a felszabadulás felé	5 L
Gál: Szakszervezetek a háború alatt	5 L	Társadalmi lexikon	600 L
Garami: Kezdjük előlről	5 L	Dr. Tóti: Az ifjuság nemi problémái	85 L
Gergely: Munkáskultúra	30 L	Umbreit: 25 év a német szakszervezeti mozgalomból 1890—1915.	5 L
Gombo: Kisipar, kiskereskedelem és a szocializmus	10 L	Vándor: Közgazdaságtan	100 L
Jászai: Agitáció	4 L	Vanczák: Szakszervezeti demokrácia	5 L
Kautsky: Marx gazdasági tanai	41 L	Wagner: A tudományos gondolkodás alapelvei	10 L
Kautsky: Kereszténység eredete	100 L	Wexberg: Ideges gyermek	60 L
Kertész: A nemzetköziség útja	40 L	Webb: A kapitalizmus hanyatlása	40 L
Kropotkin: Kölsönös segítség	100 L	Dr. Stern: Tolsztoj	20 L
Kunfi: Jaurés	10 L		
Lassalle: Az alkotmányról	6 L		
Lassalle: Munkásprogram	6 L		

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában

TÖZSDE

Bukarest. Francia frank 6.60, font 6.45, dollár 167.70, belga frank 23.50, líra 8.80, svájci frank 33, cseh korona 4.97 1/2, márká 40, pengő 29.75, holland forint 68.

Zürich. Lej 3.05, márká 121.05, holland forint 296.80, dollár 511.75, font 19.45, francia frank 20.11, líra 26.42 1/2, pengő 90.02 1/2, cseh korona 15.16, dinár 905, zloty 57.30.

Apróhirdetések

Külön telek. Három szoba és konyha azonnal kiadó Dohány uca 2. Értekezhetni: Szép uca 1. Mercur-nyomda.

Jól bevezetett fogászati rendelő laboratóriummal családi okokból eladó, esetleg felszerelés nélkül a praxis átvehető. Bővebb felvilágosítás „Sanitas“ Dental-Depot Cluj, Str. Jorga 23.

Egy jömeneteli faüzlethez társat keresek. Cim: Hellmann, Pata uca 85.

Ujra megnyitott Léb ort. kóser étterme Malom uca 14. szám alatt! Izletes ételek, olcsó árak, kellemes helyiség. Utazóknak 10 százalékos kedvezmény. Abonoma, esküvők, bankettek olcsó áron.

Felhívás. Felkéretnek mindazok, akiknél Bán János zálogháza 1931 április 2-án után tizenöt százaléknál nagyobb kamatot szedett, ingyenes jogorvoslás keresése céljából jelentkezzenek Dr. Jacobi Emil ügyvédi irodájában Cluj, Str. Regina Maria 8.

Regáti zsidó diákleány. Román, francia és német nyelvért adna, valamint középiskolai tanulók instrualását vállalná.

Besseres Fraulein beherrscht, Deutsch, Rumanisch, Hebreisch perfekt mit Nähkenntnissen sucht Stelle als Erziehlerin Adresse: Mizi Körner Văscăuți 1/b. Bucovina.

Felhívom azt az egyént, aki november 10-én, délelőtt a törvényszék harmadik szekciójának a tárgyalótermében ellopott barna bőrből való szőrmével bélelt keztyűmet, küldje vissza három napon belül az Uj Kelet szerkesztőségébe. Ellenkező esetben feljelentem.

Rentabilis kereskedelmi vállalat nagyobbitásához pénzes társat keresek. Cim a kiadóban.

Jutányosan, esetleg ebédért korepetítálemeléstákat és középiskolásokat egy egyetémista. Cimeket „Szerény“ jellegével a kiadóba kéretek.

MEGJELENT SALAMON LÁSZLÓ (SALLO TAMÁS) NINCS MÁS MEGOLDÁS

Ára: 40 lej és portó

című tanulmánykötete a nagy gazdasági és kulturális krízis problémáiról. Minden intellektuálisnak, minden a közgyőtrő problémáival foglalkozó embernek el kell olvasnia!

Utauvétel küldi az Uj Kelet könyvostály